

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 22. decembra 2008*

V zadevi C-487/06 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča, vložene 27. novembra 2006,

British Aggregates Association, ki jo zastopata C. Pouncey, solicitor, skupaj z L. Van den Hendejem, odvetnikom,

pritožnica,

drugi stranki v postopku sta

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopajo J. Flett, B. Martenczuk in T. Scharf, zastopniki, z naslovom za vročanje v Luksemburgu,

tožena stranka na prvi stopnji,

* Jezik postopka: angleščina.

Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska, ki ga zastopajo T. Harris, M. Hall in G. Facenna, zastopniki,

intervenient na prvi stopnji,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi A. Rosas, predsednik senata, A. Ó Caoimh, J. N. Cunha Rodrigues (poročevalec), U. Lõhmus in A. Arabadjiev, sodniki,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,
sodni tajnik: R. Grass,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi
17. julija 2008

izreka naslednjo

Sodbo

- ¹ Družba British Aggregates Association (v nadaljevanju: BAA ali pritožnica) predlaga razveljavitev sodbe Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti z dne 13. septembra 2006 v zadevi British Aggregates proti Komisiji (T-210/02, ZOdl., str. II-2789, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je Sodišče prve stopnje zavrnilo njeno tožbo na razglasitev delne ničnosti Odločbe Komisije C (2002) 1478, končna z dne 24. aprila 2002 v zadevi državnih pomoči N 863/01 – Združeno kraljestvo/Dajatev na agregate (v nadaljevanju: sporna odločba).

Dejansko stanje

- ² Dejansko stanje je opisano v točkah od 1 do 25 izpodbijane sodbe takole:

„¹ British Aggregates Association je združenje malih in neodvisnih podjetij, ki izkoriščajo kamnolome v Združenem kraljestvu. Ima 55 članic, ki izkoriščajo več kot 100 kamnolomov.

- 2 Agregati so agregatni, kemično inertni materiali, ki se uporabljajo v gradbeništvu in sektorju javnih gradenj. Lahko se uporabljajo na primer za nasipavanje ali za gramoz, ali pa so primešani vezivom, kot sta cement (kar omogoča pridobitev betona) ali asfalt. Nekatere materiale, ki so naravno agregatni, kot sta pesek in prod, je mogoče pridobiti s presejanjem. Druge snovi, kot je trden kamen, je pred presejanjem treba zdrobiti. Agregati, ki se uporabljajo v različne namene, morajo ustrezati konkretnim specifikacijam in fizične lastnosti izvirnega materiala so odločilne za to, ali je primeren za predvideno uporabo. Tako so specifikacije za nasipavanje manj stroge od tistih za materiale za podlago cestišč, ki so prav tako manj stroge od tistih za površine za intenzivno uporabo, kot so talne obloge cestišč ali gramoz za železniške proge. Veliko materialov je mogoče uporabiti kot agregate tam, kjer so zahteve nižje, medtem ko so materiali, ki ustrezajo zahtevnejšim specifikacijam, manj razširjeni.

Finance Act 2001

- 3 Členi od 16 do 49 drugega dela Finance Act 2001 (zakona o financah za leto 2001, v nadaljevanju: zakon) in njegove priloge od 4 do 10 uvajajo dajatev na agregate (Aggregates Levy, v nadaljevanju: AGL ali dajatev) v Združenem kraljestvu.
- 4 Določbe o uvedbi AGL so začele veljati 1. aprila 2002 na podlagi uredbe za izvajanje zakona.
- 5 Zakon je bil spremenjen s členi od 129 do 133 in s Prilogo 38 k Finance Act 2002 (zakonu o financah za leto 2002). Tako spremenjene določbe določajo oprostitev za

odpadke (*spoils*), ki so posledica pridobivanja določenih mineralov, zlasti glinastega skrilavca, skrilavca, grudaste ilovice in kaolina. Poleg tega dodajajo prehodno obdobje za uvedbo dajatve na Severnem Irskem.

- 6 AGL se obračuna v višini 1,60 britanskega funta (GBP) na tono agregatov, ki so predmet tržnega izkoriščanja (člen 16(4) zakona).
- 7 Člen 16(2) zakona, kot je bil spremenjen, določa, da se AGL obračuna, ko je določena količina obdavčljivih agregatov predmet tržnega izkoriščanja v Združenem kraljestvu od dneva, ko je začel veljati zakon. Zadeva torej tako uvožene agregate kot agregate, ki so bili pridobljeni v Združenem kraljestvu.
- 8 V skladu s členom 13(2)(a) izvedbene uredbe je gospodarski subjekt upravičen do davčne olajšave, kadar se obdavčljivi agregati izvozijo ali prenesejo iz Združenega kraljestva brez nadaljnje obdelave.
- 9 Člen 17(1) zakona, kot je bil spremenjen, določa:

,V tem delu pojem ‚agregati‘ označuje (pod pridržkom člena 18, spodaj) kamen, prod ali pesek, pa tudi vse materiale, ki so vanje začasno vključeni oziroma so jim naravno primešani.’

- 10 Člen 17(2) zakona določa, da agregat ni obdavčen v štirih primerih: če je izrecno oproščen; če se je že uporabljal v gradbene namene; če je bil že obdavčen z dajatvijo na agregate oziroma če se na dan začetka veljavnosti zakona ni nahajal na izvornem kraju.
- 11 Člen 17(3) in (4) zakona, kot je bil spremenjen, predpisuje določene primere oprostitve dajatve.
- 12 Poleg tega člen 18(1), (2) in (3) zakona, kot je bil spremenjen, določa postopke, ki so oproščeni dajatve, in materiale, za katere velja ta oprostitev.

Upravni in predhodni postopek pred nacionalnim sodiščem

- 13 Z dopisom z dne 24. septembra 2001 je Komisija prejela [prvo] prijavo [...] dveh podjetji, ki nista bili povezani s tožečo stranko in ki sta Komisijo prosili, da njunih identitet ne razkrije zadevni državi članici, v skladu s členom 6(2) Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena [88] Pogodbe ES (UL L 83, str. 1). Prijaviteljici v bistvu menita, da so izključitev določenih materialov iz področja uporabe AGL, izvozna oprostitvev in izjeme, ki zadevajo Severno Irsko, državne pomoči.
- 14 Z dopisom z dne 20. decembra 2001 je Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irsko Komisiji priglasilo shemo državne pomoči, z naslovom, Postopna uvedba dajatve na agregate na Severnem Irskem'.

- 15 Z dopisom z dne 6. februarja 2002 je Komisija posredovala strnjen povzetek prve prijave tej državi članici in jo pozvala, naj predloži svoje pripombe v zvezi s prijavo ter naj ji posreduje dodatne podatke glede AGL, kar je ta država storila z dopisom z dne 19. februarja 2002.
- 16 Tožeča stranka je 11. februarja 2002 vložila tožbo zoper AGL pri High Court of Justice [...]. Sklicevala se je, med drugim, na kršitev skupnostnih pravil s področja državnih pomoči. S sodbo z dne 19. aprila 2002 je High Court of Justice zavrnilo tožbo in tožeči stranki dovolilo vložitev pritožbe pri Court of Appeal [...]. [BAA] je dejansko vložila pritožbo, zato je Court of Appeal odločilo, da zaradi vložitve te tožbe pri Sodišču prve stopnje prekine postopek.
- 17 Tožeča stranka je medtem z dopisom z dne 15. aprila 2002 vložila prijavo na Komisijo zoper AGL [...]. V glavnem je trdila, da izključitev določenih materialov s področja uporabe AGL in izvozna oprostitvev pomenita državne pomoči. Odstopanja, ki se nanašajo na Severno Irsko in ki so jih priglasili organi Združenega kraljestva, pa naj bi bila nezdružljiva s skupnim trgov.

[Sporna] odločba

- 18 Komisija je 24. aprila 2002 sprejela [sporno odločbo, da ne bo nasprotovala] AGL [...].

- 19 Organi Združenega kraljestva so 2. maja 2002 tožeči stranki posredovali [sporno] odločbo. Komisija ji je to odločbo uradno vročila z dopisom z dne 27. junija 2002.
- 20 Komisija je v odločbi (uvodna izjava 43) menila, da dajatev ne vsebuje elementov državne pomoči v smislu člena 87(1) ES, ker njeno uporabo upravičujeta logika in narava davčnega sistema. Ob tem meni, da je oprostitev, odobrena za Severno Irsko, ki je bila priglašena Komisiji, združljiva s skupnim trgom.
- 21 Komisija pri opisu področja uporabe AGL v bistvu poudarja, da se bodo s to dajatvijo obdavčili neobdelani agregati, ‚opredeljeni kot agregati, ki so proizvedeni iz naravnih zalog mineralov pri prvi ekstrakciji‘, in sestavljeni ‚iz delcev kamnov, peska ali proda, ki se lahko uporabljajo v naravnem stanju ali po mehanski obdelavi, kot so drobljenje, pranje in presejanje‘ (uvodni izjavi 8 in 9). Glede izključenih materialov in glede na zasledovane cilje je v uvodnih izjavah od 11 do 13 [sporne] odločbe določeno:

‚Z AGL niso obdavčeni materiali, ki so stranski proizvodi oziroma odpadki iz drugih postopkov. Po mnenju britanskih organov spadajo med te materiale odpadki skrilavca in kaolina, neplodna zemlja, pepel, žindra iz plavžev, odpadki stekla in kavčuka. Enako niso obdavčeni recikrirani agregati, kamor spadajo kamenje, pesek in prod, ki so bili že vsaj enkrat uporabljeni (običajno v sektorju gradbeništva in javnih gradenj).

Po mnenju britanskih organov naj bi se z izključitvijo takih materialov iz področja uporabe AGL pospešila njihova uporaba kot gradbenih materialov in zmanjšalo prekomerno pridobivanje neobdelanih agregatov, s čimer bi se povečalo učinkovito ravnanje z viri.

Po prvotnih načrtih britanskih organov naj bi AGL omogočila zmanjšanje povpraševanja po neobdelanih agregatih za povprečno 20 milijonov ton na leto v primerjavi s povprečnim letnim povpraševanjem Združenega kraljestva, ki znaša od 230 do 250 milijonov ton.'

- 22 Glede presoje področja uporabe AGL [sporna] odločba v uvodnih izjavah 29 in 31 določa:

„Komisija ugotavlja, da obdavčitev z AGL prizadene le tržno izkoriščanje kamenja, peska in prod, ki se uporabljajo kot agregati. Z njim niso obdavčeni materiali, če se uporabljajo v druge namene. Z AGL se obdavčijo le neobdelani agregati. AGL ne velja za agregate, pridobljene kot stranski proizvodi ali odpadki iz drugih postopkov (sekundarni agregati), niti za reciklirane agregate. Komisija zato meni, da AGL zadeva le določene sektorje dejavnosti in določena podjetja. Zato opominja, da je treba presoditi, ali uporabo AGL upravičujeta logika in sistematika davčnega sistema.

Združeno kraljestvo je v okviru izvrševanja svobode določitve nacionalnega davčnega sistema določilo AGL tako, da bi povečalo uporabo recikliranih agregatov ali drugih alternativnih proizvodov neobdelanih agregatov in da bi pospešilo racionalno uporabo neobdelanih agregatov, ki so neobnovljiv naravni vir. Škoda, ki

jo pridobivanje agregatov pomeni za okolje in ki jo želi Združeno kraljestvo omejiti z AGL, obsega zvočne emisije, prah, škodo biološki raznolikosti in kakovosti vidnega okolja.’

- 23 Komisija iz tega v uvodni izjavi 32 sklepa, da je ‚AGL posebna dajatev, katere področje uporabe je zelo omejeno, določi pa jo država članica glede na posebne značilnosti zadevnega sektorja dejavnosti‘, ter da ‚sestava in domet dajatve kažeta na jasno razločevanje med pridobivanjem neobdelanih agregatov, ki ima za okolje neželene posledice, in proizvodnjo sekundarnih ali recikliranih agregatov, ki je pomemben prispevek pri obdelavi kamnin, prodra in peska, ki so posledica pridobivanja, drugih del ali pravilno izvedenih obdelav v različne namene‘.
- 24 Glede oprostitve agregatov, ki se izvažajo, ne da bi bili obdelani na ozemlju Združenega kraljestva, [sporna] odločba v uvodni izjavi 33 navaja:

‚[...] taka rešitev je utemeljena s tem, da je v Združenem kraljestvu mogoče agregate oprostiti, če se uporabljajo v oproščenih postopkih proizvodnje (npr. proizvodnji stekla, plastike, papirja, gnojil in pesticidov). Ker britanski organi ne morejo izvajati nadzora nad uporabo agregatov zunaj svojega ozemlja, je izvozna oprostitve nujna, da se zagotovi pravna varnost izvoznikom agregatov in da se prepreči neenako obravnavanje izvozov agregatov, ki bi sicer lahko izkoristili ugodnost oprostitve v Združenem kraljestvu.‘

25 Komisija v uvodni izjavi 34 sklene:

,V naravi in v splošni sistematiki take dajatve je, da se ne uporablja za sekundarne agregate niti za reciklirane agregate. Obdavčitev pridobivanja neobdelanih agregatov bo prispevala k zmanjšanju pridobivanja primarnih agregatov, k zmanjšanju uporabi neobnovljivih virov in k zmanjšanju škodljivih posledic za okolje. Komisija torej meni, da ugodnosti, ki jih opredelitev področja uporabe AGL lahko prinese nekaterim podjetjem, utemeljujeta narava in splošna sistematika davčnega sistema.“

Tožba pred Sodiščem prve stopnje in izpodbijana sodba

- 3 BAA je v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje 12. julija 2002 vložila tožbo na razglasitev delne ničnosti sporne odločbe.
- 4 S sklepom z dne 28. novembra 2002 je bila Združenemu kraljestvu dovoljena intervencija v podporo predlogom Komisije.
- 5 Tožeča stranka v podporo tožbi uveljavlja, prvič, kršitev člena 87(1) ES, drugič, pomanjkanje obrazložitve, tretjič, da je Komisija kršila obveznost uvedbe formalnega postopka preiskave, in četrtič, da ta institucija ni izpolnila svojih obveznosti v zvezi s predhodno preučitvijo.

- 6 Komisija je prerekala dopustnost tožbe, ne da bi uveljavljala uraden ugovor nedopustnosti, pri čemer je trdila, da sporna odločba ne zadeva pritožnice „posamično“ v smislu člena 230, četrti odstavek, ES.
- 7 Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo iz razlogov, navedenih v točkah od 45 do 68 te sodbe, razglasilo tožbo za dopustno. Sicer pa je zavrnilo prvi in drugi tožbeni razlog, ki ju je preučilo skupaj, nato pa še tretji in četrti tožbeni razlog iz razlogov, navedenih v točkah od 104 do 156, od 163 do 173 in od 177 do 180 izpodbijane sodbe. Zato je Sodišče prve stopnje tožbo zavrnilo v celoti.

Predlogi strank v pritožbenem postopku

- 8 BAA Sodišču predlaga, naj:
- zavrne nasprotno pritožbo;
 - razveljavi izpodbijano sodbo;
 - razglasi sporno odločbo za nično, razen v delu, ki se nanaša na oprostitev Severne Irske;

- Komisiji in intervenientu naloži plačilo stroškov postopka na obeh stopnjah.

9 Komisija Sodišču predlaga, naj:

- razveljavi izpodbijano sodbo in odloči, da je pritožba nedopustna, ali pa
- zavrne pritožbo kot nedopustno in/ali neutemeljeno;
- BAA naloži plačilo stroškov postopka na obeh stopnjah.

10 Vlada Združenega kraljestva Sodišču predlaga, naj pritožbo zavrne v celoti.

Nasprotna pritožba

- ¹¹ Ker se nasprotna pritožba, ki jo je vložila Komisija, nanaša na dopustnost tožbe, ki jo je vložila BAA pri Sodišču prve stopnje, kar je predhodno vprašanje glede na vprašanja v zvezi z utemeljenostjo, ki so zastavljena v glavni pritožbi, je treba najprej preučiti to.
- ¹² Komisija trdi, da je Sodišče prve stopnje napačno uporabilo pravo, ker je tožbo razglasilo za dopustno. Pritožbeni razlog je sestavljen iz dveh delov.

Prvi del razloga nedopustnosti

Trditve strank

- ¹³ Po mnenju Komisije je Sodišče prve stopnje napačno uporabilo pravo, ker je prezrlo, da ima AGL značaj splošnega ukrepa. Ta ukrep je uvedel dajatev, za katero so pogoji navedeni objektivno in abstraktno, in tako pomeni splošni normativni ukrep, ki vpliva na potencialno neomejeno število gospodarskih subjektov v Združenem kraljestvu.
- ¹⁴ Če je ukrep pomoči neposreden in splošen, je tudi odločba, s katero Komisija odobri tak ukrep, splošna in je zato ni mogoče obravnavati kot akt, ki „posamično“ zadeva

upravičence iz naslova ukrepa ali njihove konkurente v smislu člena 230, četrtri odstavek, ES, v nasprotju s tem, kar je razsodilo Sodišče prve stopnje.

- 15 Komisija v zvezi s tem opozarja, da če kot v tej zadevi tožeča stranka izpodbija utemeljenost odločbe o nenasprotovanju, sodna praksa pogojuje dopustnost tega izpodbijanja s tem, da mora biti položaj tožeče stranke na trgu bistveno prizadet zaradi pomoči, ki je predmet zadevne odločbe. Nasprotno, če tožeča stranka namerava izpodbijati odločbo, s katero je bilo odločeno, da se ne sproži formalni postopek preiskave, zato da bi zaščitila svoje postopkovne pravice, zagotovljene s členom 88(2) ES, zadostuje, da je „zadevna stranka“ v smislu te zadnje določbe, da bi lahko izpodbijala to odločbo (glej v tem smislu sodbi z dne 19. maja 1993 v zadevi Cook proti Komisiji, C-198/91, Recueil, str. I-2487, točka 23, in z dne 15. junija 1993 v zadevi Matra proti Komisiji, C-225/91, Recueil, str. I-3203, točka 17).
- 16 Uporabiti bi bilo treba merilo, ki bi bilo strožje od merila o znatnem vplivu na tržni položaj tožeče stranke, da bi se preverilo, ali jo akt posamično zadeva, kadar je – tako kot v tej zadevi – shema pomoči splošna (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 2. februarja 1988 v združenih zadevah Kwekerij van der Kooy in drugi proti Komisiji, 67/85, 68/85 in 70/85, Recueil, str. 219, točka 15; in sodbi Sodišča prve stopnje z dne 5. junija 1996 v zadevi Kahn Scheepvaart proti Komisiji, T-398/94, Recueil, str. II-477, točke od 39 do 41, ter z dne 11. februarja 1999 v zadevi Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen in Hapag-Lloyd proti Komisiji, T-86/96, Recueil, str. II-179, točka 45).
- 17 Komisija še dodaja, da se je Sodišče prve stopnje v točkah od 58 do 66 izpodbijane sodbe kljub splošnemu značaju ukrepa v celoti oprlo na domnevne učinke AGL na konkurenčni položaj treh članov BAA. Izbira teh treh članov ni utemeljena z nobeno posebno okoliščino, ki bi bila značilna zanje.

- 18 Poleg tega člani BAA niso bila edina podjetja, ki so utrpela negativne posledice dajatve. AGL je negativno vplivala na veliko drugih podjetij in število zadevnih podjetij je bilo potencialno neomejeno, ker je bila obveznost plačati dajatev opredeljena objektivno in abstraktno. Zato odločba, s katero je bila AGL odobrena, ne zadeva posamično nobenih prizadetih podjetij.
- 19 Potrditev pristopa Sodišča prve stopnje bi imela znatne sistemske posledice, ker bi lahko potencialno neomejeno število oseb izpodbijalo odločbe Komisije v zvezi z domnevnimi splošnimi ukrepi pomoči, zlasti v obliki davčnih ukrepov, tako da bi pojem „posamično zadeva“ v smislu člena 230, četrti odstavek, ES izgubil pomen.
- 20 BAA pa najprej poudarja, da je Sodišče prve stopnje sklenilo, da je v njenem primeru merilo znatnega vpliva na njen položaj na zadevnem trgu izpolnjeno. Sodišče prve stopnje zato ni moralo preučiti, ali okoliščina, da je ona „zadevna stranka“ v smislu člena 88(2) ES, zadostuje za to, da se tožbo razglasi za dopustno, medtem ko je BAA navedla druge razloge kot tistega, ki se nanaša na neizpolnitev obveznosti Komisije, da uvede formalni postopek preiskave.
- 21 Po mnenju BAA Sodišče prve stopnje ni napačno uporabilo prava, ker ni upoštevalo, da ima AGL značaj splošnega ukrepa. Sodna praksa pri preučevanju dopustnosti ničnostne tožbe, ki jo je vložil konkurent zoper odločbo, sprejeto na podlagi člena 88(3) ES, ne ločuje, ali je zadevni ukrep splošen ali posamičen.

22 In tudi če bi značaj splošnega ukrepa ali posamične odločbe, ki ga ima ukrep pomoči, lahko bil merilo dopustnosti tožbe, ki jo je vložil eden od upravičencev do tega ukrepa, ne gre za to v primeru tožbe, ki jo vloži konkurent. Značaj ukrepa pomoči ne more učinkovati na število prizadetih konkurentov niti na način, kako so prizadeti. Tako lahko po mnenju BAA „posamična“ subvencija, ki je izplačana nekemu podjetju, vpliva na nedoločeno število konkurentov in so vsi kot konkurenti lahko prizadeti.

23 Zgoraj navedeni sodbi Kwekerij van Van der Kooy in drugi proti Komisiji ter Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen in Hapag-Lloyd proti Komisiji očitno nista upoštevni, ker se nanašata na tožbi potencialnih upravičencev zoper odločbi na podlagi člena 88(2) ES. V zgoraj navedeni sodbi Kahn Scheepvaart proti Komisiji vpliv ukrepa pomoči na konkurenčni položaj tožeče stranke ni bil ugotovljen, medtem ko je Sodišče prve stopnje v tej zadevi ugotovilo, da zadevni ukrep znatno vpliva na konkurenčni položaj članov BAA.

Presoja Sodišča

24 S prvim delom tega razloga Komisija izpodbija presojo Sodišča prve stopnje glede dopustnosti tožbe, ker je sklenilo, da sporna odločba zadeva BAA „posamično“ v smislu člena 230, četrti odstavek, ES, medtem ko bi moralo Sodišče prve stopnje zaradi splošnega obsega te odločbe skleniti, da ta odločba BAA ne zadeva posamično.

25 V skladu s členom 230, četrti odstavek, ES fizična ali pravna oseba lahko vložita tožbo zoper odločbo, naslovljeno na drugo osebo, če jih neposredno in posamično zadeva.

26 V skladu z ustaljeno sodno prakso lahko drugi subjekti, ki niso naslovniki odločbe, trdijo, da jih ta odločba posamično zadeva, le takrat, kadar nanje vpliva zaradi nekaterih njihovih posebnih značilnosti ali zaradi dejanskega položaja, zaradi katerega se razlikujejo od vseh drugih oseb, in jih torej individualizira podobno kot samega naslovnika te odločbe (glej zlasti sodbe z dne 15. julija 1963 v zadevi Plaumann proti Komisiji, 25/62, Recueil, str. 197 in 223; zgoraj navedeno sodbo z dne 19. maja 1993 v zadevi Cook proti Komisiji, točka 20; zgoraj navedeno sodbo z dne 15. junija 1993 v zadevi Matra proti Komisiji, točka 14; z dne 13. decembra 2005 v zadevi Komisija proti Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, C-78/03 P, ZOdl., str. I-10737, točka 33, in z dne 11. septembra 2008 v združenih zadevah Nemčija in drugi proti Kronofrance, C-75/05 P in C-80/05 P, ZOdl., str. I-6619, točka 36).

27 Ker se ta tožba nanaša na odločbo Komisije o državnih pomočeh, je treba poudariti, da je treba v okviru postopka nadzora nad državnimi pomočmi iz člena 88 ES razlikovati med, prvič, fazo predhodne preučitve pomoči iz odstavka 3 tega člena, katere edini cilj je omogočiti Komisiji, da si oblikuje prvo mnenje o delni ali popolni združljivosti zadevne pomoči, in, drugič, fazo preiskave iz odstavka 2 istega člena. Pogodba le v okviru te preiskave, ki Komisiji omogoči, da se v celoti seznani z vsemi podatki zadeve, določa obveznost Komisije, da pozove zadevne stranke k predložitvi pripomb (glej zgoraj navedeni sodbi Cook proti Komisiji, točka 22; Matra proti Komisiji, točka 16; sodbo z dne 2. aprila 1998 v zadevi Komisija proti Sytraval in Brink's France, C-367/95 P, Recueil, str. I-1719, točka 38; in zgoraj navedeni sodbi Komisija proti Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, točka 34, ter Nemčija in drugi proti Kronofrance, točka 37).

- 28 Iz tega izhaja, da kadar Komisija, ne da bi sprožila formalni postopek preiskave iz člena 88(2) ES, z odločbo, sprejeto na podlagi odstavka 3 tega člena, ugotovi, da je pomoč združljiva s skupnim trgov, lahko osebe, ki so upravičene do teh postopkovnih jamstev, spoštovanje teh jamstev uveljavljajo le, kadar imajo možnost, da to odločbo izpodbijajo pred sodiščem Skupnosti. Iz teh razlogov to sodišče razglasi za dopustno tožbo za razglasitev ničnosti take odločbe, ki jo vloži zadevna stranka v smislu člena 88(2) ES, kadar želi z vložitvijo te tožbe zaščititi postopkovne pravice, ki izhajajo iz te določbe (zgoraj navedeni sodbi Komisija proti Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, točka 35 in navedena sodna praksa, in Nemčija in drugi proti Kronofrance, točka 38).
- 29 Sodišče je že imelo priložnost pojasniti, da so take zadevne stranke osebe, podjetja ali združenja, na interese katerih bi lahko vplivala dodelitev pomoči, torej zlasti konkurenčna podjetja upravičencev do te pomoči in poklicna združenja (zgoraj navedene sodbe Komisija proti Sytraval in Brink's France, točka 41; Komisija proti Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, točka 36, in Nemčija in drugi proti Kronofrance, točka 39).
- 30 Nasprotno, če tožeča stranka izpodbija utemeljenost odločbe o presoji pomoči, samo dejstvo, da bi jo bilo mogoče šteti za „zadevno stranko“ v smislu člena 88(2) ES, ne more zadoščati za to, da se tožba razglasi za dopustno. Zato mora dokazati, da ima poseben status v smislu zgoraj navedene sodbe Plaumann proti Komisiji. To velja zlasti takrat, kadar bi pomoč, ki jo obravnava zadevna odločba, znatno vplivala na položaj tožeče stranke na trgu (sodba z dne 28. januarja 1986 v zadevi Cofaz in drugi proti Komisiji, 169/84, Recueil, str. 391, točke od 22 do 25; in zgoraj navedeni sodbi Komisija proti Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, točka 37, ter Nemčija in drugi proti Kronofrance, točka 40).
- 31 V nasprotju s trditvijo Komisije splošen obseg sporne odločbe, ki izhaja iz tega, da je predmet te odločbe odobritev davčnega sistema, ki velja za kategorijo gospodarskih

subjektov, opredeljeno splošno in abstraktno, ne more izpodbiti uporabe zgoraj navedene sodne prakse.

32 Sodišče je večkrat razsodilo, da dejstvo, da je akt po naravi in obsegu splošen, ker se uporablja za vse zadevne gospodarske subjekte, ne izključuje možnosti, da zadeva nekatere od njih posamično (glej zlasti sodbi z dne 18. maja 1994 v zadevi Codorníu proti Svetu, C-309/89, Recueil, str. I-1853, točka 19, in z dne 22. junija 2006 v združenih zadevah Belgija in Forum 187 proti Komisiji, C-182/03 in C-217/03, ZOdl., str. I-5479, točka 58).

33 Sodišče je pred kratkim glede dopustnosti ničnostne tožbe zoper splošno shemo pomoči namreč razsodilo, da je mogoče društvo, ki je ustanovljeno za podpiranje kolektivnih interesov neke skupine subjektov in ki skuša doseči razglasitev izpodbijane odločbe za nično z vidika utemeljenosti, šteti, da ga odločba posamično zadeva le, kadar shema pomoči, ki jo obravnava izpodbijana odločba, „bistveno vpliva na tržni položaj njegovih članov“ (glej zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, točka 70).

34 Poleg tega, kot je poudaril generalni pravobranilec v točkah od 40 do 43 sklepnih predlogov, teze, ki jo zastopa Komisija, v skladu s katero bi bilo treba uporabiti merilo, ki bi bilo strožje od bistvenega vpliva na položaj na zadevnem trgu, ker se sporna odločba nanaša na splošno shemo pomoči, ni mogoče razbrati iz sodb, ki jih je navedla Komisija.

35 Iz zgoraj navedenega izhaja, da mora tožeča stranka, ne glede na naravo, posamično ali splošno, zadevnega ukrepa pomoči, če izpodbija utemeljenost odločbe o presoji

pomoči, dokazati, da ima „poseben status“ v smislu zgoraj navedene sodbe Plaumann proti Komisiji, kar velja zlasti takrat, kadar bi pomoč, ki jo obravnava zadevna odločba, bistveno vplivala na položaj tožeče stranke na trgu.

- 36 Zato je Sodišče prve stopnje, s tem ko je zahtevalo, da je treba dokazati, da je sprejetje sporne odločbe bistveno vplivalo na položaj tožeče stranke na zadevnem trgu, pravilno uporabilo sodno prakso, navedeno v točki 30 te sodbe.
- 37 Sodišče prve stopnje je namreč v točki 54 izpodbijane sodbe ugotovilo, ne da bi Komisija ugovarjala, da BAA ne izpodbija samo odločitve Komisije, da ne bo sprožila formalnega postopka preiskave, ampak prav tako izpodbija utemeljenost sporne odločbe.
- 38 Sodišče prve stopnje je prav tako pravilno preučilo – zato da bi preverilo spoštovanje pogoja, v skladu s katerim mora akt posamično zadevati zadevno podjetje v smislu člena 230, četrti odstavek, ES –, ali je BAA prepričljivo pojasnila, zakaj je AGL lahko znatno vplivala na položaj vsaj enega od njenih članov na trgu agregatov.
- 39 V nasprotju s trditvami Komisije in kot je Sodišče prve stopnje pravilno poudarilo v točki 47 izpodbijane sodbe, je dopustno, da tožbo vloži združenje, ki deluje namesto enega svojega člana ali več članov, ki bi lahko sami vložili dopustno tožbo (glej v tem smislu zlasti sklep z dne 18. decembra 1997 v zadevi Sveriges Betodlares in Henrikson proti Komisiji, C-409/96 P, Recueil, str. I-7531, točki 46 in 47).

40 Prav tako je treba zavrniti očitek Komisije v zvezi z samovoljno in neutemeljeno izbiro treh članov BAA, katerih konkurenčni položaj se je upošteval, zato da bi se preverilo, ali je treba šteti, da tožečo stranko akt „posamično“ zadeva v smislu člena 230, četrti odstavek, ES.

41 Glede na zgoraj navedeno je treba zavrniti prvi del razloga nedopustnosti, ki ga je navedla Komisija.

Drugi del razloga nedopustnosti

Trditve strank

42 Komisija trdi, da je Sodišče prve stopnje napačno uporabilo pravo, ker ni pravilno preučilo, ali je bil konkurenčni položaj članic BAA bistveno kršen, ker je menilo, da je bil ta pogoj izpolnjen na podlagi izoliranih podatkov, in ni upoštevalo celotnega položaja trga.

43 Kar zadeva tri podjetja, ki jih navaja BAA, je Sodišče prve stopnje poudarilo, da je en del njihove proizvodnje obdavčen z AGL in da so obdavčeni proizvodi v konkurenčnem položaju z drugimi neobdavčenimi proizvodi. Vendar Sodišče prve stopnje ni navedlo razlogov, zakaj je bil „konkurenčni položaj zadevnih podjetij znatno prizadet“ v smislu sodne prakse. Sodišče prve stopnje predvsem ni navedlo posledic te konkurence

z vidika cen, tržnega deleža ali donosnosti podjetij, v nasprotju z zahtevami, ki izhajajo iz sodne prakse, v skladu s katero se podjetje ne more opirati zgolj na svoj status konkurenta v razmerju do podjetja upravičenca, ampak mora poleg tega dokazati, da je v položaju, ki ga individualizira podobno kot samega naslovnika.

44 Po mnenju Komisije je mogoče, da bi se lahko tržni delež proizvodov, obdavčenih z AGL, zmanjšal glede na druge proizvode in sektorje, ni pa nemogoče, da bi tako splošno zmanjšanje tržnega deleža lahko vplivalo na vsa podjetja v Združenem kraljestvu, ki proizvajajo agregate. Vendar bi bil ta vpliv sektorski in ne bi bil posledica posebne okoliščine, ki je značilna za posamezno podjetje v primerjavi z drugimi podjetji zadevnega sektorja. Iz teh razlogov je razlaga Sodišča prve stopnje, v skladu s katero je lahko podjetje znatno prizadeto, čeprav se njegov položaj nikakor ne razlikuje od položaja številnih drugih podjetij, nezdružljiva s členom 230, četrti odstavek, ES, kot ga razlaga Sodišče.

45 BAA trdi, da kljub predpostavki, da bi bilo merilo dopustnosti, ki bi ga bilo treba uporabiti, v tej zadevi strožje merilo znatnega vpliva na položaj tožeče stranke na zadevnem trgu, ki ga je uporabilo Sodišče prve stopnje, je to pravilno sklenilo, da so člani tožeče stranke znatno prizadeti. BAA je posredovala natančne podatke o vplivih AGL na konkurenčni položaj nekaterih članov in Sodišče prve stopnje se je oprlo na ta pojasnila pri ugotovitvi, da je bil konkurenčni položaj članov BAA znatno prizadet. Presoja Sodišča prve stopnje pomeni dejansko vprašanje, ki ne bi smelo biti predmet nadzora Sodišča v okviru pritožbe.

Presoja Sodišča

⁴⁶ Komisija z drugim delom razloga nedopustnosti izpodbija analizo, na podlagi katere je Sodišče prve stopnje ugotovilo, da obstaja znatni vpliv na tržni položaj tožeče stranke. Komisija v bistvu očita Sodišču prve stopnje, da ni navedlo razlogov, zaradi katerih naj bi bil konkurenčni položaj zadevnih podjetij znatno prizadet, in predvsem ni navedlo posledic te konkurence z vidika cen, tržnega deleža ali donosnosti podjetij, kar je v nasprotju z zahtevami, ki izhajajo iz sodne prakse, v skladu s katero se podjetje ne more opirati zgolj na svoj status konkurenta v razmerju do podjetja upravičenca.

⁴⁷ Treba je poudariti, da je Sodišče v zvezi z določitvijo „znatnega vpliva na položaj“ tožeče stranke na zadevnem trgu že imelo priložnost pojasniti, da zgolj okoliščina, da bi lahko akt v neki meri vplival na konkurenčne odnose na upoštevnem trgu in da je bilo zadevno podjetje v kakršnem koli konkurenčnem odnosu z upravičencem iz tega akta, še ne pomeni, da je mogoče šteti, da navedeni akt to podjetje posamično zadeva (glej zlasti sodbo z dne 22. novembra 2007 v zadevi Španija proti Lenzing, C-525/04 P, ZOdl., str. I-9947, točka 32).

⁴⁸ Zato se podjetje ne more sklicevati zgolj na svoj status konkurenta v razmerju do upravičenca, ampak mora poleg tega dokazati, da je v dejanskem položaju, ki ga individualizira podobno kot naslovnika (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Španija proti Lenzing, točka 33).

49 V tej zadevi v nasprotju s trditvami Komisije Sodišče prve stopnje ni zgolj potrdilo obstoja konkurenčnega razmerja med člani BAA in podjetji, ki niso zavezana za AGL.

50 Iz točk od 55 do 62 izpodbijane sodbe dejansko izhajajo, da se je Sodišče prve stopnje oprlo na te elemente, preden je v točki 63 te sodbe ugotovilo, da je sporni državni ukrep lahko vplival na konkurenčni položaj nekaterih njenih članov in da je bil ta „vpliv znaten“:

- namen AGL je, da del povpraševanja po neobdelanih agregatih preusmeri na druge proizvode, ki so oproščeni, da bi tako povečali njihovo uporabo kot agregatov in zmanjšali pridobivanje neobdelanih agregatov. V skladu z načrti britanskih organov, ki so bili povzeti v sporni odločbi in se jim ni nasprotovalo, naj bi ta dajatev omogočala zmanjšanje povpraševanja po neobdelanih agregatih v višini približno od 8 do 9 % na leto (točka 55 izpodbijane sodbe);
- v skladu z navedbami, katerih pravilnosti nista prerekali niti Komisija niti vlada Združenega kraljestva, naj bi nekateri člani BAA, med njimi Torrington Stone, Sherburn Stone Co. Ltd in Cloburn Quarry, neposredno konkurirale proizvajalcem oproščenih materialov, ki so zaradi uvedbe AGL postali konkurenčni (točka 58 izpodbijane sodbe);
- Torrington Stone, ki izkorišča kamnolom v Devonu, proizvaja neobdelan gradbeni kamen in kamen za oblogo cestišč, ki se prodajata v povprečju po [zaupno] (1) GBP na tono *ex works*, pa tudi obdelani gradbeni kamen, ki se prodaja v povprečju po [zaupno] GBP na tono *ex works*. Ti proizvodi pomenijo od 3 do 5 % količine pridobljenih kamnin. Preostalih 95 % so sekundarni oziroma stranski proizvodi, ki so v tem primeru navaden material za nasipavanje (ki se v povprečju prodaja po [zaupno] GBP na tono *ex works*), zdrobljen material za nasipavanje (ki se

v povprečju prodaja po [zaupno] GBP na tono *ex works*). Samo neobdelan gradbeni kamen ni obdavčen z AGL. Pred uvedbo te dajatve so se materiali za nasipavanje prodajali na območju, ki obsega 50 kilometrov. Po njeni uvedbi pa so na tem območju postali konkurenčni sekundarnim materialom, ki izhajajo zlasti iz kamnolomov kaolina, oddaljenih več kot 80 kilometrov, in niso obdavčeni z AGL (točka 59 izpodbijane sodbe);

- Sherburn Stone Co. Ltd, ki izkorišča, med drugim, kamnolom v Yorkshiru, proizvaja materiale z višjimi tehničnimi specifikacijami, ki so določene za proizvodnjo visokotrdnega betona. Ti proizvodi, ki pomenijo 50 % pridobljenih kamnin in katerih prodajna cena znaša [zaupno] GBP na tono *ex works*, so obdavčeni z AGL. Iz preostalih 50 % pridobljenih kamnin proizvaja Sherburn Stone Co. Ltd droben premog in ostanke ilovice, ki se uporabljajo za nasipavanje in katerih prodajna cena znaša povprečno [zaupno] GBP na tono *ex works*. Od uvedbe AGL je te proizvode vse težje prodajati in njihovih zalog ni več mogoče upravljati (točka 60 izpodbijane sodbe);

- Cloburn Quarry, ki izkorišča kamnolom na Škotskem, je usmerila proizvodnjo k visokovrednim agregatom, ki lahko nosijo večje transportne stroške. Vsi ti proizvodi so obdavčeni z AGL. Rdeči prod in granit višjih tehničnih specifikacij, ki ju proizvaja to podjetje in se uporabljata med drugim kot gramoz oziroma v visokotrdnem betonu in z asfaltom, se prodajata po ceni povprečno [zaupno] GBP na tono *ex works* in ne konkurirata materialom, ki niso obdavčeni z dajatvijo in ki so stranski proizvodi proizvodnje kaolina ali skrilavca. Nasprotno se 25 % sekundarnih proizvodov, ki se pridobivajo iz kamnoloma Cloburn Quarry in so sestavljeni predvsem iz drobnega premoga, prodaja v povprečju po ceni [zaupno] GBP na tono *ex works* za nasipavanje in so konkurenčni materialom, ki niso obdavčeni (točka 61 izpodbijane sodbe);

- dejavnost teh podjetij glede na njihovo glavno dejavnost na trgu agregatov ni le obrobna in iz zgoraj navedenih podatkov izhaja, da je tržno izkoriščanje sekundarnih proizvodov kot agregatov zelo pomemben del dejavnosti zgoraj navedenih podjetij (točka 62 izpodbijane sodbe).

51 Prav tako se je Sodišče prve stopnje oprlo na te elemente, da bi ugotovilo, da je sporni državni ukrep v delu, v katerem se je nanašal na izvozno oprostitev, lahko vplival na konkurenčni položaj nekaterih članov in da je bil ta vpliv znaten:

- BAA trdi, da ta oprostitev prav tako negativno učinkuje na konkurenčni položaj njenih članov, ki izvažajo zelo malo oziroma sploh ne izvažajo, v nasprotju z njihovimi veliko pomembnejšimi konkurenti na trgu Združenega kraljestva. Z izvozno oprostitvijo naj bi bila namreč tem konkurentom, zlasti izkoriščevalcu premogovnika Glensand, od koder izvira več kot 90 % izvoženih agregatov, podeljena prednost, da niso imeli nobenih izgub, ki bi jih morali prevaliti na ceno svojih proizvodov, ki se tržijo v Združenem kraljestvu. Nasprotno, člani tožeče stranke naj bi zato morali prodajati svoje obdavčene agregate z izgubo in breme dajatve prevaliti na vse svoje proizvode (točka 65 izpodbijane sodbe);
- z izvozno oprostitvijo je lahko prizadet konkurenčni položaj vsaj enega od članov BAA; tožeča stranka namreč navaja, čemur niti Komisija niti intervenient ne nasprotujeta, da je na trgu granita višjih tehničnih specifikacij, ki se uporablja med drugim kot gramoz za železniške proge (zavezan za AGL), Cloburn Quarry v neposrednem konkurenčnem odnosu s kamnolomom Glensanda na Škotskem, tako kot ta, ki ga izkorišča Cloburn Quarry. Kot je tožeča stranka poudarila v repliki, česar drugi stranki nista izpodbijali, kamnolom Glensanda izvaža polovico svoje proizvodnje. Izvozna oprostitev za materiale z nizkimi tehničnimi specifikacijami omogoča podjetju, ki izkorišča ta kamnolom, konkurenčno prednost na trgu

agregatov z višjimi tehničnimi specifikacijami na Škotskem, ker se – v nasprotju s Cloburnom Quarryem, ki z izgubo prodaja agregate nižjih tehničnih specifikacij v Združenem kraljestvu in to izgubo pokriva s ceno materialov z višjimi tehničnimi specifikacijami – celotni znesek AGL, ki ga mora kamnolom Glensanda prevaliti na svoje odjemalce na notranjem trgu, sorazmerno zmanjša za polovico v razmerju z zneskom, ki ga prevali konkurent, ki ne izvaža (točka 66 izpodbijane sodbe).

52 Iz zgoraj navedenega izhaja, da Sodišče prve stopnje ni zgolj ugotovilo obstoj konkurenčnega odnosa med člani BAA in podjetji, ki niso davčni zavezanci, ampak je pravilno preučilo, ali bi lahko sporni državni ukrep vplival na konkurenčni položaj nekaterih članov BAA in ali bi bil ta vpliv lahko znaten.

53 V nasprotju s tem, kar trdi Komisija, iz sodne prakse Sodišča ne izhaja, da bi moral tak poseben status, značilen za „druge subjekte, ki niso naslovniki odločbe“ v smislu zgoraj navedene sodbe Plaumann proti Komisiji, v primerjavi z vsakim drugim gospodarskim subjektom, nujno izhajati iz dejavnikov, kot so znatno znižanje prometa, nezanemarljive finančne izgube ali celo znatno zmanjšanje tržnih deležev po dodelitvi zadevne pomoči. Dodelitev državne pomoči lahko prizadene konkurenčni položaj gospodarskega subjekta tudi drugače, zlasti tako, da povzroči izgubo priložnosti ustvariti dobiček ali manj ugoden razvoj od tistega, do katerega bi prišlo, če take pomoči ne bi bilo. Prav tako se intenzivnost takega vpliva lahko spreminja glede na številne dejavnike, kot so zlasti struktura zadevnega trga ali vrsta zadevne pomoči. Dokaza znatnega vpliva na tržni položaj konkurenta torej ni mogoče omejiti na obstoj nekaterih dejavnikov, ki

kažejo na poslabšanje njegovega gospodarskega ali finančnega uspeha (zgoraj navedena sodba Španija proti Lenzing, točki 34 in 35).

54 Komisija očita Sodišču prve stopnje tudi, da je razsodilo, da je bil BAA znatno prizadet, čeprav njegov položaj ni bil popolnoma nič drugačen od položaja številnih drugih podjetij, medtem ko bi moralo uporabiti strožje merilo, da bi dokazalo, da je splošna shema pomoči, kot je sporna, vplivala na konkurenčni položaj tožeče stranke.

55 Vendar kot je bilo poudarjeno v točki 35 te sodbe, iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da je, ne glede na vrsto, posamično ali splošno, zadevnega ukrepa pomoči, če tožeča stranka izpodbija utemeljenost odločbe o presoji pomoči, treba dokazati, da je upravičena do „posebnega statusa“ v smislu zgoraj navedene sodbe Plaumann proti Komisiji, kar velja zlasti, če pomoč, ki jo obravnava sporna odločba, znatno vpliva na tržni položaj tožeče stranke (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, točka 70).

56 Če se tak vpliv dokaže, okoliščina, da se lahko nedoločeno število drugih oseb po potrebi sklicuje na podobno kršitev, ne pomeni ovire za dopustnost tožbe podjetja, ki je tožeča stranka. Kot je generalni pravobranilec sicer poudaril v točki 65 sklepnih predlogov, je izrecen namen AGL vplivati na strukturo zadevnega trga s preusmeritvijo povpraševanja po neobdelanih agregatih k alternativnim proizvodom, tako da je namen te dajatve prav na ta način učinkovati na konkurenčni položaj podjetij na trgu.

- 57 Zato Sodišče prve stopnje ni napačno uporabilo prava pri preučitvi pogoja v zvezi s tem, ali akt posamično zadeva tožečo stranko.
- 58 Glede na zgoraj navedeno je treba zavrniti drugi del razloga nedopustnosti. Zato je treba nasprotno pritožbo zavrniti v celoti.

Glavna pritožba

- 59 BAA v utemeljitev svoje pritožbe navaja šest razlogov. Sodišču prve stopnje očita, da je napačno uporabilo pravo:
- ker ni objektivno presodilo obstoja državne pomoči;
 - ker ni uporabilo ustreznega „merila nadzora“;
 - ker je napačno presodilo „naravo in splošno sistematiko“ AGL;
 - v zvezi z izvoznimi oprostitvami;

- ker je potrdilo, da Komisija ni bila obvezana uvesti formalnega postopka preiskave;

- ker je ugotovilo, da je bila sporna odločba zadostno obrazložena.

Prvi pritožbeni razlog: napačna presoja obstoja državne pomoči

- ⁶⁰ BAA ta razlog utemeljuje s tremi očitki. Najprej trdi, da Sodišče prve stopnje ni uporabilo objektivnega pojma državne pomoči, kar je razvidno zlasti iz točke 117 izpodbijane sodbe. Nato trdi, da je v točkah 120 in 121 izpodbijane sodbe napačno razlikovalo to zadevo od zadeve, v kateri je bila izdana sodba z dne 8. novembra 2001 v zadevi *Adria-Wien Pipeline* in *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* (C-143/99, Recueil, str. I-8365). Nazadnje pa navaja, da je Sodišče prve stopnje napačno uporabilo pravo, ker je sprejelo, da okoljska dajatev ni selektivna, če obremeni poseben sektor, ne da bi ta sektor natančno opredelilo.

Prvi in drugi del prvega razloga

- ⁶¹ Ker sta prvi in drugi del pritožbenega razloga tesno povezana, ju je treba obravnavati skupaj.

– Trditve strank

- ⁶² BAA meni, da Sodišče prve stopnje ni objektivno presodilo obstoja državne pomoči. V skladu z ustaljeno sodno prakso je treba davčni ukrep, ki velja selektivno za primerljive sektorje glede na cilj, ki mu sledi, opredeliti kot državno pomoč (glej v tem smislu sodbo z dne 17. junija 1999 v zadevi Belgija proti Komisiji, C-75/97, Recueil, str. I-3671, točka 31).
- ⁶³ Okoliščina, da davčni ukrep sledi ciljem splošne politike, ne more preprečiti opredelitve tega ukrepa kot državne pomoči. Zato se lahko razlikovanje, ki ga povzroča okoljska dajatev, izogne opredelitvi državne pomoči le, če je utemeljeno z okoljevarstveno logiko, ki je značilna za to dajatev.
- ⁶⁴ Po mnenju BAA je Sodišče prve stopnje ubralo drugačen pristop v točki 117 izpodbijane sodbe, ki je bil potrjen v točkah 115 in 128 iste sodbe, iz katere izhajajo, da ne gre za selektivnost, če država članica uvede okoljske dajatve v nekaterih sektorjih ali za posamezne posebne izdelke oziroma storitve, vendar pa ne uvede te dajatve za vse podobne dejavnosti s „primerljivim vplivom“ na okolje ali v vseh sektorjih izkoriščanja kamnolomov in rudnikov, ki imajo „enak vpliv“ na okolje.
- ⁶⁵ Z drugimi besedami, Sodišče prve stopnje je izrecno razglasilo, da so obdavčena in neobdavčena podjetja v primerljivem položaju glede na okoljevarstveni cilj, ki mu sledi zadevni ukrep, ne da bi ugotovilo, da te razlike privedejo do selektivnosti in državne pomoči, čeprav, kot je Sodišče prve stopnje razsodilo v točki 128 izpodbijane sodbe, je izbira utemeljena s skrbjo za ohranitev mednarodne konkurenčnosti posameznih sektorjev.

- ⁶⁶ Sodišče prve stopnje je poleg tega napačno uporabilo pravo v točkah 120 in 121 izpodbijane sodbe, ker je to zadevo razlikovalo od zadeve, v kateri je bila izdana zgoraj navedena sodba *Adria-Wien Pipeline* in *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, ki se nanaša na zmanjšanje dajatve na porabo elektrike in zemeljskega plina, ki je bilo odobreno nekaterim podjetjem.
- ⁶⁷ BAA v zvezi s tem trdi, da šteje edino vpliv davčnega ukrepa in da ni razlike med oprostitvijo dajatve, opredeljene na splošno, in izključitvijo s področja uporabe dajatve, ki je določena ozko. Vpliv je enak, saj daje prednost nekaterim podjetjem ali nekaterim proizvodnjam.
- ⁶⁸ Pritožnica svojo argumentacijo podkrepi s tem, da ponovno trdi, da so kamnolomi in rudniki, ki pridobivajo materiale, kot so glinasti skrilavec, kaolin, grudasta ilovica, premog in lignit, izključeni s področja uporabe AGL zaradi posebnega cilja ohranitve njihove mednarodne konkurenčnosti.
- ⁶⁹ Komisija in vlada Združenega kraljestva te kritike zavračata.
- ⁷⁰ Trditve, v skladu s katero je treba davčni ukrep, ki velja selektivno za primerljive sektorje, opredeliti kot „državno pomoč“, ni mogoče podpreti niti s točko 31 zgoraj navedene sodbe Belgija proti Komisiji niti s sodno prakso na splošno. Okoljska dajatev, kot je AGL, pomeni izjemno dajatev in ne zagotavlja selektivne prednosti posameznim podjetjem, temveč proizvajalce agregatov kvečjemu selektivno postavlja v slabši položaj. Vsa podjetja v Združenem kraljestvu, ki niso proizvajalci agregatov, niso podvržena tej dajatvi, tako da navedena „prednost“ ni v nobenem pomenu besede selektivna.

- 71 Po mnenju vlade Združenega kraljestva se okoljska dajatev razlikuje od ukrepa oprostitve dajatve, ker prva nalaga izredno dajatev sektorju dejavnosti, medtem ko ukrep oprostitve dajatve pomeni selektivno prednost, ki odstopa od sistema dajatev, ki običajno bremenijo podjetja.
- 72 Sodišče prve stopnje je ugotovilo, da je mogoče domnevne nedoslednosti utemeljiti z logiko in cilji AGL, kot jih je opredelilo Združeno kraljestvo. Naloga Komisije ni, da namesto države članice opredeli okoljevarstvene cilje, ki se jim sledi z davčnim ukrepom, kot je okoljska dajatev.
- 73 V nasprotju s tem, kar trdi BAA, Sodišče prve stopnje v točki 117 izpodbijane sodbe ni formuliralo neobjektivnega pojma državne pomoči, ampak je tam opozorilo predvsem na vsebino člena 6 ES, ki določa, da je treba zahteve v zvezi z varstvom okolja vključiti v politike Skupnosti iz člena 3 ES, ki zajema politiko na področju konkurence.
- 74 Komisija dodaja, da v nasprotju s tem, kar trdi BAA, Sodišče prve stopnje v točki 115 izpodbijane sodbe ni skušalo utemeljiti oprostitve AGL, do katere so upravičeni nekateri proizvodi ali podjetja, ki bi v skladu s cilji, ki jim sledi zadevni davčni ukrep, morala biti zavezana za to dajatev. Sodišče prve stopnje se je bolj sklicevalo na prerogativ vsake države članice, da glede na trenutno stanje prava Skupnosti določi prednostne cilje, ki jim želi slediti na področju varstva okolja z uvedbo okoljskih dajatev.
- 75 V odgovor na kritike, ki jih je navedla BAA v zvezi s točko 128 izpodbijane sodbe, Komisija opozarja, da je treba vprašanje, ali ukrep pomeni državno pomoč, preučiti na podlagi učinkov ukrepa, in ne glede na vzroke ali cilje tega ukrepa. Poleg tega je

pritožnica ponovno spregledala dejstvo, da je dajatev bolj neugodnost kot pa prednost, zaradi česar ostajajo države članice načeloma svobodne, da se odločijo, ali bodo naložile izredne dajatve svojim podjetjem ali ne.

76 Poleg tega je Sodišče prve stopnje pravilno razlikovalo med to zadevo in zadevo, v kateri je bila izdana zgoraj navedena sodba *Adria-Wien Pipeline* in *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*. Zlasti glede na okoljevarstvene cilje, ki jim je sledil zadevni ukrep v zadnjeomenjeni zadevi, omejitve znižanja zadevne dajatve v proizvodnem sektorju in ne v sektorju storitev ni bilo mogoče utemeljiti na podlagi narave ali splošne sistematike sistema.

77 To protislovje v tej zadevi ne obstaja. Če bi bilo v tej zadevi nesporno, da pridobivanje premoga ali lignita vpliva tudi na okolje, ne bi bilo mogoče potrditi, da so ti vplivi enaki kot vplivi pridobivanja agregatov in zato nujno zahtevajo naložitev podobne dajatve. Izključitev takih dejavnosti s področja uporabe dajatve bi bila v skladu s splošno sistematiko dajatve.

78 Vlada Združenega kraljestva dodaja, da je šlo v zgoraj navedeni sodbi *Adria-Wien Pipeline* in *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerk* za vprašanje selektivne oprostitve okoljske dajatve, ki bi sicer veljala. Drugače povedano je šlo za selektivno prednost, medtem ko je bila izključitev nekaterih sektorjev dejavnosti s področja uporabe AGL posledica logike in področja uporabe te dajatve, in ne oprostitve dajatve, ki bi sicer veljala.

– Presoja Sodišča

79 S prvim in drugim delom pritožbenega razloga BAA zatrjuje, da izpodbijana sodba krši člen 87(1) ES, ker je Sodišče prve stopnje, ne glede na ugotovitev, da so podjetja, ki so zavezana za AGL, in podjetja, ki niso, v enakem položaju glede na okoljevarstveni cilj, ki mu sledi ta dajatev, sklenilo, da sporni ukrep ni selektiven. BAA se v zvezi s tem sklicuje na točke 115, 117 in 128 izpodbijane sodbe. Prav tako kritizira točki 120 in 121 te sodbe, v katerih naj bi Sodišče prve stopnje napačno razlikovalo dejansko stanje v tej zadevi od dejanskega stanja v zadevi, v kateri je bila izdana zgoraj navedena sodba *Adria-Wien Pipeline* in *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*.

80 Točke izpodbijane sodbe, navedene v prvem delu prvega pritožbenega razloga, se glasijo:

„115 Glede tega je treba poudariti, da lahko države članice, ki glede na trenutno stanje prava Skupnosti ohranjajo, če ni usklajenosti na tem področju, pristojnost na področju okoljske politike, uvajajo sektorske okoljske dajatve, da bi dosegle določene okoljevarstvene cilje, ki so omenjeni v prejšnji točki. Države članice so zlasti svobodne pri tehtanju številnih obstoječih interesov, pri opredelitvi prednosti na področju varstva okolja in posledično pri določitvi izdelkov ali storitev, za katere odločijo, da jih obdavčijo z okoljsko dajatvijo. Torej načeloma zgolj okoliščina, da okoljska dajatev pomeni poseben ukrep, ki se nanaša na določene posebne izdelke oziroma storitve in je ni mogoče šteti za del splošnega sistema obdavčitve, ki velja za vse podobne dejavnosti s primerljivim vplivom na okolje, ne dopušča sklepanja, da so podobne dejavnosti, ki niso predmet te okoljske dajatve, deležne selektivne prednosti.

[...]

- 117 Ker okoljske dajatve [v tem pravnem okviru] pomenijo posebne ukrepe, ki jih države članice sprejmejo v okviru okoljskih politik, ki je področje, ki je še naprej v njihovi pristojnosti, in če ne obstajajo harmonizacijski ukrepi, mora Komisija [...] pri presoji okoljske dajatve glede na pravila Skupnosti o državnih pomočeh upoštevati zahteve varstva okolja iz člena 6 ES. Ta člen določa, da je treba te zahteve vključevati v opredelitve in izvajanje sistema, ki zagotavlja neizkrivljeno konkurenco na notranjem trgu.

[...]

- 120 V tem pogledu se ta spor razlikuje od spora, o katerem je bilo razsojeno v zgoraj navedeni sodbi Adria-Wien Pipeline in Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke in na katerega se je sklicevala tožeča stranka. V tej zadevi Sodišče ni bilo pozvano, naj preuči razmejitve vsebinskega področja uporabe okoljske dajatve, kot v tem primeru, ampak naj preuči delno oprostitve plačila take dajatve – ki je bila v tem primeru uvedena v okviru Strukturanpassungsgesetz (avstrijskega zakona o strukturnih prilagoditvah) iz leta 1996 o porabi zemeljskega plina in električne energije v podjetjih – in odobrena samo podjetjem proizvajalcem materialnih gospodarskih dobrin.

- 121 V zgoraj navedeni sodbi se torej izpodbijano razlikovanje ne nanaša na vrsto proizvoda, ki je predmet obravnavane okoljske dajatve, ampak na industrijske uporabnike glede na to, ali delujejo v primarnih in sekundarnih sektorjih nacionalnega gospodarstva. Sodišče je ugotovilo, da odobritev prednosti

podjetjem, katerih glavna dejavnost je proizvodnja materialnih gospodarskih dobrin, ni bila upravičena z naravo in splošno sistematiko sistema obdavčitve, ki je bil uveden na podlagi Strukturpassungsgesetz. V bistvu je razsodilo, da ker je bila poraba energije sektorja podjetja, ki proizvaja materialne gospodarske dobrine, in storitvenih podjetij enako škodljiva za okolje, okoljski pomisleki na podlagi Strukturpassungsgesetz niso upravičevali različnega obravnavanja teh dveh sektorjev. Sodišče je zato v tej zvezi med drugim zavrnilo trditev avstrijske vlade, ki je temeljila na zamisli o ohranitvi konkurenčnosti podjetij proizvajalcev materialnih gospodarskih dobrin, v skladu s katero so bila do delnega povračila zadevnih okoljskih dajatev upravičena samo ta podjetja, ker naj bi bila zaradi teh dajatev sorazmerno bolj prizadeta od drugih podjetij (točke 44, 49 in 52 sodbe).

[...]

- 128 Prvič, ugotoviti je treba, da materiali, ki se tržijo za drugačno uporabo kot agregati, ne spadajo v sektor, ki je zavezan za AGL. V nasprotju s trditvijo tožeče stranke njihova oprostitve tako ni izjema glede na obravnavani sistem okoljske dajatve. Zlasti odločba o uvedbi okoljske dajatve samo v enem sektorju agregatov – in ne na splošno v vseh sektorjih izkoriščanja kamnolomov in rudnikov, ki imajo na okolje enak vpliv kot pridobivanje agregatov – spada v pristojnost zadevne države članice, da določi prednosti na področju gospodarske, davčne in okoljske politike. Taka izbira, čeprav obrazložena s skrbjo za ohranitev mednarodne konkurenčnosti določenih sektorjev, ne dopušča dvoma o skladnosti AGL z zasledovanimi okoljevarstvenimi cilji (glej točko 115 zgoraj).“

81 Da bi se lahko odgovorilo na očitke, ki jih je navedla pritožnica, je treba spomniti na sodno prakso Sodišča v zvezi s presojo pogojev selektivnosti, ki je sestavni del pojma državne pomoči (sodba z dne 6. septembra 2006 v zadevi Portugalska proti Komisiji, C-88/03, ZOdl., str. I-7115, točka 54).

82 Člen 87(1) ES prepoveduje državne pomoči „z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga“, to pomeni selektivne pomoči. Da bi se lahko presojalo selektivnost ukrepa, je treba preučiti, ali v okviru danega pravnega reda ta ukrep pomeni prednost za določena podjetja glede na druga podjetja v dejansko in pravno primerljivem položaju (glej zlasti sodbo z dne 13. februarja 2003 v zadevi Španija proti Komisiji, C-409/00, Recueil, str. I-1487, točka 47; zgoraj navedeno sodbo Portugalska proti Komisiji, točka 54, in sodbo z dne 11. septembra 2008 v združenih zadevah UGT-Rioja in drugi, od C-428/06 do C-434/06, ZOdl., str. I-6747, točka 46).

83 V skladu s tudi ustaljeno sodno prakso pojem državne pomoči ne vključuje državnih ukrepov, ki upajajo razlikovanje med podjetji in so zato vnaprej selektivni, kadar to razlikovanje izhaja iz narave ali sistematike sistema, v katerega sodijo (glej v tem smislu zlasti zgoraj navedeni sodbi Adria-Wien Pipeline in Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, točka 42, in Portugalska proti Komisiji, točka 52).

84 Poleg tega je Sodišče večkrat razsodilo, da cilj, ki mu sledijo državne intervencije, ne zadostuje za to, da se ga ne bi opredelilo kot „pomoč“ v smislu člena 87 ES (glej zlasti sodbi z dne 26. septembra 1996 v zadevi Francija proti Komisiji, C-241/94, Recueil, str. I-4551, točka 21; in z dne 29. aprila 1999 v zadevi Španija proti Komisiji, C-342/96, Recueil, str. I-2459, točka 23, ter zgoraj navedeno sodbo Belgija proti Komisiji, točka 25).

85 Člen 87(1) ES namreč ne razlikuje glede na vzroke ali cilje državnih intervencij, ampak jih opredeljuje glede na njihove učinke (sodba z dne 29. februarja 1996 v zadevi Belgija proti Komisiji, C-56/93, Recueil, str. I-723, točka 79; in zgoraj navedene sodbe Francija proti Komisiji, točka 20; z dne 17. junija 1999 v zadevi Belgija proti Komisiji, točka 25, in z dne 13. februarja 2003 v zadevi Španija proti Komisiji, točka 46).

86 Glede na to sodno prakso je treba ugotoviti, da je Sodišče prve stopnje kršilo člen 87(1) ES, kot ga razlaga Sodišče, ker je v točki 115 izpodbijane sodbe razsodilo, da so države članice svobodne pri usklajevanju različnih obstoječih interesov, da opredelijo prednosti na področju varstva okolja in posledično določijo izdelke ali storitve, za katere odločijo, da jih obdavčijo z okoljsko dajatvijo, tako da okoliščina, da podobna dajatev ne velja za vse podobne dejavnosti s primerljivim vplivom na okolje, ne dopušča sklepa, da so podobne dejavnosti, ki niso zavezane tej okoljski dajatvi, deležne selektivne prednosti.

87 Kot je generalni pravobranilec poudaril v točki 98 sklepnih predlogov, ta očitek, ki temelji zgolj na upoštevanju zastavljenega okoljevarstvenega cilja, *a priori* izključuje vsako možnost opredeliti to, da gospodarski subjekti, ki so v primerljivem položaju glede na zastavljeni cilj, niso zavezani tej dajatvi, kot „selektivno prednost“, in to ne glede na učinke tega davčnega ukrepa, čeprav člen 87(1) ES državnih intervencij ne razlikuje glede na vzroke ali cilje, ampak jih opredeljuje glede na njihove učinke.

88 Ta sklep je še bolj neizbežen glede na točko 128 izpodbijane sodbe, v skladu s katero je mogoče utemeljiti morebitne nedoslednosti v opredelitvi področja uporabe AGL z zastavljenimi okoljevarstvenimi cilji, tudi če temeljijo na ciljeh, ki nimajo nič skupnega z varstvom okolja, kot je skrb za ohranitev mednarodne konkurenčnosti nekaterih sektorjev. Zato razlikovanja med podjetji prav tako ni mogoče obravnavati, kot da je

utemeljeno z naravo ali sistematiko sistema, v katerega sodi (glej v tem smislu zlasti zgoraj navedeno sodbo *Adria-Wien Pipeline* in *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, točka 54).

89 Prav tako je Sodišče prve stopnje v točkah 120 in 121 izpodbijane sodbe napačno razlikovalo to zadevo od zadeve, v kateri je bila izdana zgoraj navedena sodba *Adria-Wien Pipeline* in *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, ker se zadnjenavedena sodba ni nanašala na razmejitev vsebinskega področja uporabe okoljske dajatve kot v tej zadevi, ampak na delno oprostitev plačila take dajatve, odobreno določeni kategoriji podjetij. Člen 87(1) ES namreč opredeljuje državne intervencije glede na njihove učinke in torej ne glede na uporabljene tehnike.

90 Res je, kot je Sodišče prve stopnje poudarilo v točki 117 izpodbijane sodbe, da mora Komisija pri presoji posebnega ukrepa – kot je okoljska dajatev –, ki ga države članice sprejmejo na področju, ki je še naprej v njihovi pristojnosti, kadar ne obstajajo harmonizacijski ukrepi, glede na pravila Skupnosti o državnih pomočeh upoštevati zahteve varstva okolja iz člena 6 ES, v skladu s katerim je treba te zahteve vključevati v opredelitve in izvajanje sistema, ki zagotavlja neizkrivljeno konkurenco na notranjem trgu.

91 Poleg tega je treba opozoriti, da je varstvo okolja eden od bistvenih ciljev Skupnosti. V tem smislu člen 2 ES določa, da je naloga Skupnosti predvsem, da spodbuja „visoko raven varstva in izboljšanje kakovosti okolja“ in v ta namen člen 3(1)(l) ES predvideva uvedbo „politike na področju okolja“ (glej sodbe z dne 7. februarja 1985 v zadevi *ADBHU*, 240/83, Recueil, str. 531, točka 13; z dne 20. septembra 1988 v zadevi *Komisija proti Danski*, 302/86, Recueil, str. 4607, točka 8; z dne 2. aprila 1998 v zadevi *Outokumpu*, C-213/96, Recueil, str. I-1777, točka 32, in z dne 13. septembra 2005 v zadevi *Komisija proti Svetu*, C-176/03, ZOdl., str. I-7879, točka 41).

- 92 Vendar nujnost upoštevati zahteve v zvezi z varstvom okolja, čeprav so legitimne, ne utemeljuje izključitve selektivnih ukrepov, tudi ne posebnih ukrepov, kot so okoljske dajatve, s področja uporabe člena 87(1) ES (glej v tem smislu zlasti zgoraj navedeno sodbo z dne 13. februarja 2003 v zadevi Španija proti Komisiji, točka 54), pri čemer pa se lahko okoljevarstvene cilje vsekakor koristno upošteva pri presoji združljivosti ukrepa državne pomoči s skupnim trgom v skladu s členom 87(3) ES.

- 93 Zaradi vseh teh razlogov sta prvi in drugi del prvega pritožbenega razloga utemeljena.

Tretji del prvega pritožbenega razloga

– Trditve strank

- 94 Po mnenju BAA Sodišče prve stopnje ni natančno in objektivno opredelilo „sektorja agregatov“. Pritožnica je Sodišču prve stopnje očitala predvsem, da je sprejelo, da nekatere geološko različne vrste kamnin, kot so glinasti skrilavec, skrilavec, grudasta ilovica ali kaolin, ne sodijo v sektor agregatov, in da ni upoštevalo dokazov, ki jih je predložila v zvezi s tem, da bi pokazala, da opredelitev sektorja agregatov, ki jo je sprejelo Sodišče prve stopnje, ni mogla razložiti razlike v davčni obravnavi podjetij v primerljivem položaju.

- 95 Komisija in vlada Združenega kraljestva menita, da BAA napačno trdi, da Sodišče prve stopnje ni natančno opredelilo zadevnega sektorja. Poleg tega je Sodišče prve stopnje zelo dobro razumelo področje uporabe AGL in zadevnih sektorjev dejavnosti. Sodišče prve stopnje je izrecno omenilo, da materialov, kot so zlasti glinasti skrilavec in skrilavec višje kakovosti, načeloma ni mogoče uporabljati kot agregate zaradi njihovih fizikalnih lastnosti. Vsekakor gre za presojo dejstev na strani Sodišča prve stopnje, ki je BAA ne more izpodbijati v okviru pritožbe.

– Presoja Sodišča

- 96 Iz členov 225 ES in 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča izhaja, da je Sodišče prve stopnje edino pristojno, prvič, za ugotavljanje dejstev, razen če bi vsebinska nepravilnost njegovih ugotovitev izhajala iz listin v spisu, ki so mu bile predložene, in, drugič, za presojo teh dejstev. Ko Sodišče prve stopnje ugotovi ali presodi dejstva, je Sodišče pristojno, da na podlagi člena 225 ES izvršuje nadzor nad pravno opredelitvijo teh dejstev in nad pravnimi posledicami, ki jih je iz tega izpeljalo Sodišče prve stopnje (glej zlasti sodbi z dne 6. aprila 2006 v zadevi General Motors proti Komisiji, C-551/03 P, ZOdl., str. I-3173, točka 51, in z dne 22. maja 2008 v zadevi Evonik Degussa proti Komisiji in Svetu, C-266/06 P, točka 72).
- 97 Sodišče ni pristojno za ugotavljanje dejstev niti načeloma za presojo dokazov, ki jih je Sodišče prve stopnje sprejelo v podporo tem dejstvom. Če so bili ti dokazi pravilno pridobljeni in če so bila spoštovana splošna pravna načela ter pravila postopka, ki veljajo v zvezi z dokaznim bremenom in izvedbo dokazov, mora Sodišče prve stopnje presoditi dokazno vrednost predloženih dokazov. Ta presoja tako razen ob izkrivljanju teh dokazov ni pravno vprašanje, ki bi bilo predmet nadzora Sodišča (glej zlasti zgoraj navedeni sodbi General Motors proti Komisiji, točka 52, in Evonik Degussa proti Komisiji in Svetu, točka 73).

98 Poleg tega je treba opozoriti, da morajo listine iz spisa očitno kazati na tako izkrivljanje, ne da bi bilo treba ponovno presoјati dejstva in dokaze (glej zlasti zgoraj navedeni sodbi General Motors proti Komisiji, točka 54, in Evonik Degussa proti Komisiji in Svetu, točka 74).

99 Pritožnica v bistvu očita Sodišču prve stopnje, da ni upoštevalo dokazov, ki mu jih je predložila, da bi pokazala, da ni bilo objektivnega razloga, zakaj nekatere geološko drugačne vrste kamnin, kot so glinasti skrilavec, skrilavec, grudasta ilovica ali kaolin, ne bi bile del „sektorja agregatov“ in da zato ni bilo takega sektorja, ki bi bil opredeljen tako natančno, da bi ga bilo mogoče razlikovati od „sektorjev“, ki niso predmet dajatve.

100 Kot izhaja iz sodne prakse, navedene v točkah od 96 do 98 te sodbe, je Sodišče prve stopnje edino pristojno, da razlaga dokaze in presoja njihovo dokazno vrednost. Ker BAA ni dokazala nobenega izkrivljanja teh dokazov niti jih ni zatrjevala, je treba ta del prvega pritožbenega razloga zavrniti kot nedopusten.

101 Glede na zgornje ugotovitve je treba prvemu in drugemu delu prvega pritožbenega razloga ugoditi, medtem ko je treba tretji del tega razloga zavrniti.

Drugi pritožbeni razlog v zvezi z obsegom sodnega nadzora, ki ga izvaja Sodišče prve stopnje

Trditve strank

¹⁰² BAA trdi, da je Sodišče prve stopnje napačno uporabilo pravo, s tem ko je svoj nadzor, tako kot je navedlo v točki 118 izpodbijane sodbe, omejilo na to, da preveri, da ni prišlo do očitne napake pri presoji v sporni odločbi, namesto da bi izvedlo popolni vsebinski nadzor. Rešitev Sodišča prve stopnje, ki bi bila primerna v primeru odločbe, s katero bi bila pomoč razglašena za združljivo s skupnim trgov v skladu s členom 87(3) ES, ni primerna, če se ukrep opredeli kot „državno pomoč“ v smislu člena 87(1) ES (glej zlasti sodbo z dne 16. maja 2000 v zadevi Francija proti Ladbroke Racing in Komisiji, C-83/98 P, Recueil, str. I-3271, točka 25).

¹⁰³ Po mnenju BAA je Sodišče prve stopnje, s tem ko je uporabilo napačen standard nadzora, napačno uporabilo pravo, in to pri celotni vsebinski analizi v izpodbijani sodbi. Sodišče prve stopnje se je sklicevalo na „široko pooblastilo za odločanje po prostem preudarku“ Komisije in ni upoštevalo dejstva, da je državna pomoč objektiven pojem.

¹⁰⁴ Po mnenju Komisije in vlade Združenega kraljestva je pritožnica zanemarila dejstvo, da Sodišče prve stopnje v točki 118 izpodbijane sodbe ne razpravlja o pojmu „pomoči“ v smislu člena 87(1) ES niti o presoji „združljivosti“ v smislu člena 87(3) ES, ampak o ravni nadzora odločbe, ki jo je sprejela Komisija v skladu s členom 88(3) ES, da ne bo uvedla formalnega postopka iz člena 88(2) ES.

- 105 Raven nadzora, ki jo je določilo Sodišče prve stopnje v točki 118 izpodbijane sodbe, je po njunem mnenju v skladu s sodno prakso (zgoraj navedena sodba Matra, točki 45 in 46). Dejstvo, da je državna pomoč objektivni pojem, ne vpliva na temeljno raven nadzora, ki se uporablja za odločbe, sprejete v skladu s členom 88(3) ES.
- 106 Dodajata, da je BAA z razlogi, ki jih je navedla na prvi stopnji, skušala dokazati, da je bilo v sporni odločbi pri presoji storjenih več očitnih napak.
- 107 Vlada Združenega kraljestva poleg tega poudarja, da Sodišče prve stopnje v nobenem primeru ni omejilo sodnega nadzora, ampak je izčrpno presojalo zadevno pravno vprašanje.

Presoja Sodišča

- 108 BAA s tem razlogom očita Sodišču prve stopnje, da je izvajalo obrobni nadzor, omejen na neobstoje očitnih napak pri presoji, nad odločbo Komisije, s katero je ta odločila, da AGL ne bo opredelila za „državno pomoč“ v smislu člena 87(1) ES.
- 109 Sodišče prve stopnje je v točki 118 izpodbijane sodbe razsodilo, da se mora sodišče Skupnosti v okviru nadzora odločbe Komisije, da ne bo uvedla formalnega postopka preiskave iz člena 88(2) ES, „ob upoštevanju širokega pooblastila za odločanje po prostem preudarku, ki ga ima Komisija na podlagi člena 88(3) ES“ omejiti na preverjanje, ali so bila spoštovana postopkovna pravila in pravila obrazložitve, ali so

ugotovljena dejstva vsebinsko pravilna in ali ni prišlo do očitne napake pri presoji dejstev ali do zlorabe pooblastil.

¹¹⁰ Kot je BAA pravilno poudarila, razlaga izpodbijane sodbe in zlasti točk 134, 139, 154 ali 171 te sodbe potrjujejo, da je Sodišče prve stopnje dejansko namenilo omejen nadzor presoji Komisije v zvezi z vprašanjem, ali AGL spada na področje uporabe člena 87(1) ES.

¹¹¹ V skladu s sodno prakso Sodišča ima pojem državna pomoč, kot je opredeljen v Pogodbi, pravni značaj in ga je treba razlagati na podlagi objektivnih dejavnikov. Zato mora sodišče Skupnosti načeloma in upoštevajoč konkretne dejavnike spora, o katerem odloča, ter tehničnost ali zapletenost presoje, ki jo je opravila Komisija, izvajati celoten nadzor glede vprašanja, ali ukrep spada na področje uporabe člena 87(1) Pogodbe ES (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Francija proti Ladbroke Racing in Komisiji, točka 25).

¹¹² Kot je generalni pravobranilec poudaril v točki 144 sklepnih predlogov, nič ne utemeljuje tega, da ima Komisija pri odločbi, ki jo sprejme ob upoštevanju člena 88(3) ES, „široko pooblastilo za odločanje po prostem preudarku“ v zvezi z opredelitvijo ukrepa kot „državne pomoči“ v smislu člena 87(1) ES, ki implicira, da v nasprotju s tem, kar izhaja iz sodne prakse, navedene v prejšnji točki te sodbe, sodni nadzor presoje Komisije načeloma ni popoln.

113 To je še toliko bolj res, ker mora Komisija v skladu z ustaljeno sodno prakso, če po prvotni preučitvi v okviru postopka iz člena 88(3) ES ne more ugotoviti, da zadevni državni ukrep bodisi ni „pomoč“ v smislu člena 87(1) ES bodisi je združljiv s Pogodbo, če se ga opredeli kot pomoč, ali če s tem postopkom ni mogla premagati vseh težav, ki so nastale s presojo združljivosti obravnavanega ukrepa, sprožiti postopek iz člena 88(2) ES, ne da bi „v zvezi s tem imela diskrecijsko pravico“ (glej v tem smislu zlasti zgoraj navedeni sodbi Matra proti Komisiji, točka 33, in Komisija proti Sytraval in Brink's France, točka 39). Kot je Sodišče prve stopnje poudarilo v točki 165 izpodbijane sodbe, to obveznost poleg tega izrecno potrjujejo določbe člena 4(4) v povezavi s členom 13(1) Uredbe št. 659/1999.

114 Res je, da je Sodišče prav tako razsodilo, da je sodni nadzor v zvezi z vprašanjem, ali ukrep spada na področje uporabe člena 87(1) ES, omejen, če je presoja, ki jo je opravila Komisija, tehnična ali zapletena (glej zlasti zgoraj navedeni sodbi Francija proti Ladbroke Racing in Komisiji, točka 25; in Matra proti Komisiji, točki 29 in 30; zgoraj navedeno sodbo z dne 29. februarja 1996 v zadevi Belgija proti Komisiji, točki 10 in 11, ter zgoraj navedeno sodbo Španija proti Lenzing, točka 56). Vendar Sodišče prve stopnje ni ugotovilo, da je šlo v tej zadevi za to.

115 Zato, kot je pravilno navedel BAA, je Sodišče prve stopnje, s tem ko ni izvajalo celovitega nadzora v zvezi s presojo Komisije o vprašanju, ali AGL spada na področje uporabe člena 87(1) ES, napačno uporabilo pravo, in to pri celotni vsebinski analizi sporne odločbe.

116 Glede na zgornje ugotovitve je treba drugemu pritožbenemu razlogu ugoditi.

Tretji pritožbeni razlog: napačna uporaba prava pri presoji narave in splošne sistematike AGL

- 117 BAA trdi, da je Sodišče prve stopnje storilo več napak pri presoji narave in splošne sistematike AGL. Te trditve se nanašajo na domnevne nedoslednosti v opredelitvi vsebinskega področja uporabe dajatve, ki so nastale, ker nekateri materiali ali proizvodi niso vključeni.
- 118 Pritožnica meni, da teoretična utemeljitev razlik, ki jih dela AGL, ne ustreza njenemu dejanskemu obsegu. Sodišče prve stopnje je razvilo lastno logiko v zvezi z naravo in splošno sistematiko AGL. S tem je napačno uporabilo člena 88(3) ES in 253 ES ter popačilo pomen dokazov, ki so mu bili predloženi.
- 119 Komisija meni, da je treba ta pritožbeni razlog razglasiti za nedopusten, saj navaja številna dejanska, in ne pravna vprašanja. BAA zatrjuje, da je Sodišče prve stopnje izkrivilo dejstva in izpodbija ugotovitve o dejstvih, ki jih je izrazilo Sodišče prve stopnje v razpravi o področju uporabe AGL. Ta razlog je v bistvu enakovreden predlogu za ponovno obravnavanje, za kar pa Sodišče v okviru pritožbe ni pristojno.
- 120 Vlada Združenega kraljestva prav tako meni, da bi bilo treba ta razlog razglasiti za nedopusten, saj so presoja dokazov na strani Sodišča prve stopnje, njegova identifikacija dejanskih okoliščin in ugotovitve, do katerih je prišlo na podlagi dokazov, ki so mu bili predloženi, dejanska vprašanja, nad katerimi Sodišče ne izvaja nadzora. Če bi bil razglašen za delno dopustnega, vlada Združenega kraljestva meni, da je očitno neutemeljen. Po mnenju te vlade je Sodišče prve stopnje namreč lahko prišlo do ugotovitev o dejstvih v zvezi s področjem uporabe AGL, in te so ustrezno obrazložene glede na dokaze, ki so mu bili predloženi.

Predhodne ugotovitve

- ¹²¹ Uvodoma je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso iz členov 225 ES, 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča in 112(1)(c) Poslovnika Sodišča izhaja, da je treba v pritožbi jasno navesti grajane elemente sodbe, katere razveljavitev je predlagana, ter pravne trditve, ki na poseben način utemeljujejo ta predlog (glej zlasti sodbo z dne 19. januarja 2006 v zadevi *Comunità montana della Valnerina* proti Komisiji, C-240/03 P, ZOdl., str. I-731, točka 105).
- ¹²² Tako ne ustreza zahtevam po obrazložitvi, ki izhajajo iz teh določb, pritožba, ki je omejena na ponavljanje ali dobesedno navajanje razlogov in trditev, ki so bili predloženi pred Sodiščem prve stopnje, vključno s tistimi, ki so temeljili na dejstvih, ki jih je to sodišče izrecno zavrnilo. Dejansko taka pritožba v resnici pomeni le predlog za ponovno obravnavanje tožbe, vložene pri Sodišču prve stopnje, za kar pa Sodišče ni pristojno (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo *Comunità montana della Valnerina* proti Komisiji, točka 106).
- ¹²³ Kadar pa tožeča stranka izpodbija razlago ali uporabo prava Skupnosti s strani Sodišča prve stopnje, se pravna vprašanja, obravnavana na prvi stopnji, lahko ponovno obravnavajo v pritožbi. Če namreč tožeča stranka svoje pritožbe ne bi mogla utemeljiti z razlogi in trditvami, ki jih je že navajala pred Sodiščem prve stopnje, bi postopek s pritožbo deloma izgubil smisel (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo *Comunità montana della Valnerina* proti Komisiji, točka 107).
- ¹²⁴ V tej zadevi gre za ta primer tako glede prvega dela tega pritožbenega razloga kot tudi glede drugega in tretjega dela tega razloga, tako da so v nasprotju s trditvami Komisije vsi trije deli tretjega pritožbenega razloga dopustni.

Prvi del tretjega pritožbenega razloga v zvezi z obdavčitvijo nekaterih neobdelanih materialov, ki se ne uporabljajo kot agregati in za katere ne obstajajo alternativni materiali

– Trditve strank

¹²⁵ BAA s prvim delom očita Sodišču prve stopnje, da je v točkah 135 in 136 izpodbijane sodbe na podlagi načela „plača povzročitelj obremenitve“ štelo, da je bila obdavčitev z AGL nekaterih tako imenovanih neobdelanih materialov, kot je granit, ki se uporablja kot gramoz, ali rdeči prod, ki se uporablja za talne obloge pločnikov, za katere ni alternativnih proizvodov, upravičena, medtem ko sporna odločba določa, da so pesek, kamnine in prod, ki so pridobljeni kot neobdelani materiali, oproščeni dajatve, ker se jih ne uporablja kot agregate, saj jih za ta namen ni mogoče nadomestiti z alternativnimi, bolj ekološkimi materiali.

¹²⁶ Ker je sporna odločba sprejela nenadomestljivost kot okoliščino, ki lahko s področja uporabe AGL izključi nekatere vrste uporabe neobdelanih materialov, ki so sicer obdavčeni s to dajatvijo, je Sodišče prve stopnje, s tem ko se je oprlo na načelo plača povzročitelj obremenitve, presojo Komisije nadomestilo s svojo presojo, da bi utemeljilo obdavčitev nenadomestljivih materialov. Poleg tega je uporabilo navedeno načelo selektivno in svojih ugotovitev ni zadostno obrazložilo.

¹²⁷ Komisija je odgovorila, da BAA ne upošteva okoliščine, da je AGL sektorska dajatev, omejena zgolj na sektor agregatov, kar pojasni, da so lahko nenadomestljivi proizvodi, kot je pesek, kamenje in prod, ki se ne prodajajo niti uporabljajo kot agregati, oproščeni

zadevne dajatve. Če se te proizvode uporabi kot agregate, bi njihova obdavčitev z AGL služila cilju, da se internalizira škoda za okolje, ki je povezana s proizvodnjo in uporabo neobdelanih agregatov. Navedeni del je torej neutemeljen.

– Presoja Sodišča

¹²⁸ Sodišče prve stopnje je v točki 124 izpodbijane sodbe razsodilo, da se obvestilo o priglasitvi in sporna odločba sklicujeta na eni strani izrecno na cilj povečati uporabo recikliranih agregatov ali drugih alternativnih materialov v primerjavi z neobdelanimi agregati ter pospeševati racionalno uporabo neobdelanih agregatov, ki so neobnovljiv naravni vir, ter na drugi strani implicitno na „internalizacijo škode za okolje v skladu z načelom plača povzročitelj obremenitve“, kadar v okviru opredelitve ciljev AGL določata, da „škoda za okolje zaradi pridobivanja agregatov, ki so zajeti z dajatvijo, obsega zvočne emisije, prah, škodo biološki raznolikosti in kakovosti vidnega okolja“. Sodišče prve stopnje doda v isti točki, da so ti cilji izrecno navedeni v dopisu Združenega kraljestva z dne 19. februarja 2002, naslovljenega na Komisijo.

¹²⁹ Ob domnevi, da je Sodišče prve stopnje s svojo obrazložitvijo nadomestilo obrazložitev sporne odločbe, s tem ko se je v točki 124 izpodbijane sodbe sklicevalo na načelo plača povzročitelj obremenitve in s tem ko je v točkah 135 in 136 iste sodbe utemeljilo obdavčitev proizvodov, ki jih ni mogoče nadomestiti z alternativnimi proizvodi, s ciljem „internalizirati škodo za okolje, ki je povezana s proizvodnjo neobdelanih agregatov“, očitka, da je Sodišče prve stopnje v točkah 135 in 136 omenjene sodbe razvilo lastno logiko glede narave in splošne sistematike AGL, v nobenem primeru ni mogoče sprejeti, saj zavrnitev očitka na prvi stopnji očitno temelji na drugih razlogih (glej med drugim zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Sytraval in Brink's France, točka 47).

130 Kot je Komisija pravilno poudarila, trditve BAA, na katere je Sodišče prve stopnje odgovorilo v točkah 135 in 136 izpodbijane sodbe, temeljijo na napačni predpostavki, v skladu s katero je izključitev neobdelanih materialov, ki se ne uporabljajo kot agregati, s področja uporabe AGL utemeljena, ker alternativnih materialov ni. Generalni pravobranilec je prav tako v točki 108 sklepnih predlogov poudaril, da iz obrazložitve sporne odločbe izhaja, da je mogoče izključitev navedenih materialov v resnici razložiti z namenom britanskih organov, da z zadevno dajatvijo obdavčijo zgolj materiale, ki spadajo v sektor agregatov.

131 Zato je treba očitek, ki se nanaša na selektivno uporabo načela, da plača povzročitelj obremenitve, zavrniti kot neveljaven in prav tako nič ne napoljuje na to, da je obrazložitev zadevnih točk izpodbijane sodbe, čeprav temelji na napačni predpostavki, nezadostna.

132 V teh okoliščinah je treba tretji del tretjega pritožbenega razloga v celoti zavrniti.

Drugi del tretjega pritožbenega razloga v zvezi z obdavčitvijo nekaterih stranskih proizvodov, ki nastanejo pri pridobivanju nenadomestljivih primarnih materialov, ki niso obdavčeni z dajatvijo

– Trditve strank

133 BAA z drugim delom tretjega pritožbenega razloga izpodbija predvsem ugotovitve Sodišča prve stopnje, ki jih je navedlo v točkah 112 in 137 izpodbijane sodbe, s katerimi je ovrglo trditve, da se obdavčitev stranskih proizvodov, ki nastanejo pri pridobivanju

nenadomestljivih primarnih materialov, ki niso obdavčeni z dajatvijo, ne sklada s cilji AGL. Po mnenju BAA ti stranski proizvodi ne morejo biti obdavčeni, ker gre za „sekundarne“ agregate.

134 Sodišče prve stopnje v točki 112 izpodbijane sodbe ni pravilno razlagalo uvodne izjave 29 sporne odločbe, ker je razsodilo, da pojem „sekundarnih“ agregatov na splošno zajema materiale, ki niso obdavčeni z dajatvijo. S tem je Sodišče prve stopnje obrazložitev Komisije nadomestilo s svojo obrazložitvijo in ni zadostno obrazložilo ugotovitev, do katerih je prišlo.

135 Sodišče prve stopnje je poleg tega večkrat napačno uporabilo pravo v točki 137 izpodbijane sodbe, ker je sprejelo utemeljitev za razlikovanje med sekundarnimi agregati glede njihove zavezanosti k AGL. BAA očita Sodišču prve stopnje predvsem, da je selektivno uporabilo okoljevarstveno logiko načela, da plača povzročitelj obremenitve, da je brez dokaza sprejelo, da zaradi pomanjkanja možnosti omejitve obsega stranskih proizvodov utemeljuje to razlikovanje, da se je oprlo na domnevno razmeroma majhno razliko v ceni med agregati slabše kakovosti in materiali, ki niso nadomestljivi in so njihovi stranski proizvodi, in da se je v tem kontekstu napačno sklicevalo na točke od 4.10 do 4.15 dopisa Združenega kraljestva z dne 19. februarja 2002.

136 Komisija odgovarja, da BAA napačno kritizira izpodbijano sodbo v delu, v katerem je bilo ugotovljeno, da je obdavčitev agregatov slabše kakovosti, ki so stranski proizvodi, ki nastanejo pri pridobivanju neobdavčenih materialov, kot so agregati, ki nastanejo pri pridobivanju apnenca, obdelanega kamenja ali silicijevega peska, združljiva z naravo in splošno sistematiko AGL.

- 137 Komisija, prvič, glede kritike v zvezi s točko 112 izpodbijane sodbe trdi, da ko se uvodna izjava 29 sporne odločbe sklicuje na primarne agregate, gre za sklic na proizvode, ki so obdavčeni, medtem ko se sklic na sekundarne agregate nanaša na oproščene agregate, natančno našteje v zakonu. Zato ugotovitev dejstva, do katere je prišlo Sodišče prve stopnje v navedeni točki 112, ni napačna.
- 138 Komisija glede točke 137 izpodbijane sodbe trdi, da v nasprotju s tem, kar trdi BAA, načelo, da plača povzročitelj obremenitve, ne pomeni nujno, da so stranski proizvodi nekaterih drugih neobdavčenih proizvodov, kot je kamen glinastega skrilavca, kolikor to izhaja iz politične izbire držav članic, da naložijo dajatev za proizvode iz sektorja agregatov, in ne iz drugih sektorjev, ki običajno ne proizvajajo agregatov, kot je pridobivanje glinastega skrilavca in stranskih proizvodov, ki pri tem nastanejo.
- 139 Kot je Sodišče prve stopnje poudarilo v točki 137 izpodbijane sodbe, relativno majhna razlika v ceni med agregati slabše kakovosti in nenadomestljivimi materiali, katerih stranski proizvodi so, upravičuje obdavčitev sekundarnih agregatov, zato da se zmanjša delež agregatov slabše kakovosti. Kritike BAA tako glede ugotovitev Sodišča prve stopnje o cenovnem razmerju med zadevnimi proizvodi kot glede sklica v dopisu Združenega kraljestva z dne 19. februarja 2002 niso utemeljene.
- Presoja Sodišča
- 140 BAA najprej očita Sodišču prve stopnje, da je v točki 112 izpodbijane sodbe razsodilo, da se pojem „sekundarnih“ agregatov v sporni odločbi, zlasti v uvodni izjavi 29 te odločbe na splošno nanaša na materiale, ki niso zavezani za AGL, medtem ko se v resnici nanaša na stranske proizvode, ki nastanejo pri pridobivanju „primarnih“

proizvodov, ti pa so predmet glavne dejavnosti kamnoloma. Zato je Sodišče prve stopnje obrazložitev Komisije nadomestilo s svojo obrazložitvijo.

141 V zvezi s tem je treba spomniti, da sta pri nadzoru zakonitosti iz člena 230 ES Sodišče in Sodišče prve stopnje pristojni, da odločata o tožbah zaradi nepristojnosti, bistvene kršitve postopka, kršitve Pogodbe ali katerega koli pravnega pravila v zvezi z njeno uporabo ali zaradi zlorabe pooblastil. Člen 231 ES določa, da Sodišče, če je tožba utemeljena, razglasi zadevni akt za ničen. Sodišče in Sodišče prve stopnje lahko torej vsekakor nadomestita obrazložitev avtorja izpodbijanega akta s svojo obrazložitvijo (glej zlasti sodbo z dne 27. januarja 2000 v zadevi DIR International Film in drugi proti Komisiji, C-164/98 P, Recueil, str. I-447, točka 38).

142 Čeprav je lahko Sodišče prve stopnje v okviru ničnostne tožbe napeljeno na to, da razlaga obrazložitev izpodbijanega akta drugače kot avtor tega akta in da v nekaterih okoliščinah celo zavrne uradno obrazložitev tega avtorja, tega ne more storiti, če tega ne utemeljuje noben vsebinski dejavnik (zgoraj navedena sodba DIR International Film in drugi proti Komisiji, točka 42).

143 Glede na besedilo uvodne izjave 29 sporne odločbe „AGL ne velja za agregate, pridobljene kot stranski proizvodi ali odpadki iz drugih postopkov (sekundarni agregati), niti za reciklirane agregate“. Poleg tega v uvodni izjavi 32 te odločbe Komisija potrjuje, da sestava in obseg dajatve kažeta na jasno razločevanje med pridobivanjem „neobdelanih“ agregatov, ki ima za okolje neželene posledice, in proizvodnjo „sekundarnih“ ali recikliranih agregatov, ki je pomemben prispevek pri obdelavi kamnin, prodra in peska, ki so posledica pridobivanja, drugih del ali pravilno izvedenih obdelav v različne namene.

144 Zato je Sodišče prve stopnje, s tem ko je v točki 112 izpodbijane sodbe razsodilo, da je Komisija v sporni odločbi in predvsem v uvodni izjavi 29 štela, da izraz „primarni agregati“ v bistvu označuje agregate, „zavezane za AGL“, medtem ko se izraz „sekundarni agregati“ nanaša v bistvu na „oproščene“ agregate, ki so natančno naštetih v zakonu, zato da je lahko sklenilo predvsem, da je Komisija v zgoraj omenjeni uvodni izjavi potrdila zgolj, da „se AGL ne obračuna za izvedene proizvode ali odpadke iz prve ekstrakcije, kadar so oproščeni z zakonom“, storilo napako pri razlagi in s svojo razlago nadomestilo razlago, ki izhaja neposredno iz sporne odločbe, čeprav noben vsebinski dejavnik tega ne utemeljuje.

145 V teh okoliščinah je treba sprejeti prvi očitek drugega dela tretjega pritožbenega razloga.

146 BAA nato očita Sodišču prve stopnje, da je kot utemeljeno priznalo, da so nekateri proizvodi, ki nastanejo pri pridobivanju materialov, ki niso zavezani za AGL, zavezani za to dajatev. Pritožnica v zvezi s tem navaja nadomestitev obrazložitve, napake pri presoji in izkrivljanje dokazov.

147 Sodišče prve stopnje je v točki 137 izpodbijane sodbe najprej navedlo, da „[n]ačelo ‚plača povzročitelj obremenitve‘ lahko prav tako upraviči obdavčitev stranskih proizvodov, ki nastanejo pri pridobivanju materialov, ki jih ni mogoče nadomestiti z alternativnimi proizvodi, zlasti obdavčitev agregatov slabše kakovosti, [...] kot izhaja iz dopisa organov Združenega kraljestva z dne 19. februarja 2002.“

148 Sodišče prve stopnje je nato poudarilo, da „[o]bdavčitev teh proizvodov lahko upraviči tudi cilj – na katerega se sklicuje tudi intervenient v zgoraj navedenem dopisu – spodbujati razumnejše pridobivanje in obdelavo agregatov tako, da se zmanjša delež agregatov slabše kakovosti. Ta delež, ki se spreminja glede na kamnolom, kot je poudarila tožeča stranka, je mogoče zato spremeniti za en sam kamnolom. Komisija je v zvezi s tem poudarila, zlasti v odgovoru na tožbo, čemur tožeča stranka ni nasprotovala, majhno razliko v ceni med agregati slabše kakovosti in nenadomestljivimi materiali, katerih stranski proizvodi so.“

149 V zvezi z očitki, da je Sodišče prve stopnje brez dokaza sprejelo, da pomanjkanje možnosti, da se omeji obseg stranskih proizvodov, upravičuje obdavčitev nekaterih vrst sekundarnih agregatov, da se je Sodišče prve stopnje napačno oprlo na domnevno relativno majhno razliko v ceni med agregati slabše kakovosti in nenadomestljivimi materiali, katerih stranski proizvodi so, in da se je Sodišče prve stopnje napačno sklicevalo na točke od 4.10 do 4.15 dopisa Združenega kraljestva z dne 19. februarja 2002, najprej zadostuje ugotovitev, da ti očitki pomenijo izpodbijanje presoje dejstev. Če ni bilo dokazano nobeno izkrivljanje dejstev in dokazov, predloženih Sodišču prve stopnje, je treba navedene očitke zavrnila kot nedopustne.

150 Poleg tega je treba ugotoviti, da obrazložitev Sodišča prve stopnje ne temelji samo na načelu, da plača povzročitelj obremenitve, ampak tudi na cilju spodbujati razumnejše pridobivanje in obdelavo neobdelanih agregatov, ki je – kot je znano – eden od ciljev, omenjenih v uvodni izjavi 31 sporne odločbe, tako da Sodišče prve stopnje obrazložitve Komisije ni nadomestilo s svojo obrazložitvijo.

- 151 Iz vseh teh razlogov je treba drugemu delu tretjega pritožbenega razloga ugoditi v delu, v katerem se nanaša na točko 112 izpodbijane sodbe, v preostalem pa zavrni.

Tretji del tretjega pritožbenega razloga v zvezi z oprostitvijo AGL nekaterih vrst neobdelanih agregatov

– Trditve strank

- 152 BAA s tretjim delom očita Sodišču prve stopnje, da je kot utemeljeno obravnavalo, da se nekaterih vrst neobdelanih agregatov, kot so glinasti skrilavec, skrilavec, grudasta ilovica, kaolin, ilovica, premog ali lignit, ne obdavči.

- 153 Sodišče prve stopnje je s svojo obrazložitvijo nadomestilo obrazložitev, navedeno v sporni odločbi, s tem da je v točkah 130, 131, 133 in 134 izpodbijane sodbe potrdilo, da navedena oprostitev spodbuja uporabo teh neobdelanih agregatov kot alternativnih proizvodov obdelanih agregatov, ki so obdavčeni z AGL. Po mnenju BAA je sledenje takemu cilju v nasprotju z okoljevarstveno „naravo in splošno sistematiko“ AGL.

- 154 Presoja Sodišča prve stopnje je posledica izkrivljanja dokazov, predloženih med postopkom, zlasti dopisa Združenega kraljestva z dne 19. februarja 2002, in krši pravice obrambe pritožnice, ker ni mogla podati svojega stališča v zvezi s to novo razlago navedenih dokazov.

155 Komisija poudarja, da je oprostitev nekaterih primarnih materialov, kot so glinasti skrilavec, skrilavec, grudasta ilovica, kaolin, ilovica, premog ali lignit, upravičena, ker se običajno ne uporabljajo kot agregati in zato niso del sektorja agregatov, kot je Sodišče prve stopnje sprejelo v točkah 128 in 129 izpodbijane sodbe.

156 Sodišče prve stopnje je prav tako pravilno sprejelo v točkah 130, 131, 133 in 134 izpodbijane sodbe, da je lahko Združeno kraljestvo svobodno spodbujalo uporabo odpadkov glinastega skrilavca in podobnih proizvodov kot alternativne proizvode obdelanih agregatov. Končno, Sodišče prve stopnje, s tem ko se je oprlo predvsem na dopis Združenega kraljestva z dne 19. februarja 2002, ni napačno uporabilo prava, ko je v točki 133 izpodbijane sodbe razsodilo, da je pridobivanje agregatov glavni vir uničevanja okolja, naslovljen z ukrepom.

157 Po mnenju Komisije institucije Skupnosti niso pristojne preučevati, kako pomembni so obravnavani okoljevarstveni problemi v primerjavi z drugimi problemi te vrste, ki lahko obstajajo v isti državi članici. Zato vprašanje, kolikšen odstotek natančno pomeni pridobivanje agregatov glede na celotno dejavnost pridobivanja mineralov v Združenem kraljestvu, za to zadevo ni pomembno.

– Presoja Sodišča

158 Sodišče prve stopnje je v točki 130 izpodbijane sodbe sprejelo glede na zastavljene okoljevarstvene cilje, da je oprostitev nekaterih materialov, zlasti skrilavca in glinastega skrilavca slabe kakovosti, ilovice in odpadkov kaolina in grudaste ilovice, čeprav se

uporabljajo kot agregati, upravičena, ker so se, kakor je ugotovilo Sodišče prve stopnje, „do sedaj zaradi visokih transportnih stroškov le malo uporabljali kot agregati“.

159 Sodišče prve stopnje je v isti točki izpodbijane sodbe sklenilo, da izključitev teh materialov s področja uporabe AGL omogoča njihovo uporabo kot nadomestkov neobdelanih agregatov ter lahko prispeva k racionalnejšemu pridobivanju in uporabi teh proizvodov.

160 V nasprotju s trditvami BAA Sodišče prve stopnje s tem ni nadomestilo obrazložitve, saj je racionalizacija pridobivanja in uporabe neobdelanih agregatov navedena med cilji, naštetimi v sporni odločbi, kot je bilo poudarjeno v točki 150 te sodbe.

161 Kolikor je spodbujanje uporabe neobdelanih materialov, ki so se do sedaj le malo uporabljali kot agregati, kot je poudarilo Sodišče prve stopnje, ne da bi napačno uporabilo pravo, skladno s ciljem racionalizacije uporabe agregatov, spodbujanje uporabe navedenih materialov ne krši okoljevarstvene narave in splošne sistematike AGL.

162 Končno v zvezi s trditvijo v tem kontekstu, da so bili dokazi, predloženi med postopkom, predvsem dopis Združenega kraljestva z dne 19. februarja 2002 izkrivljeni, tako izkrivljanje ne izhaja iz listin v spisu, tako da tega očitka in zato očitka, da so bile kršene pravice obrambe, ni mogoče sprejeti.

163 Zato je treba tretji del tretjega pritožbenega razloga zavrniti v celoti.

Četrty pritožbeni razlog: napačna uporaba prava pri presoji izvozne oprostitve

164 BAA trdi, da je Sodišče prve stopnje, s tem ko je v točki 147 in naslednjih izpodbijane sodbe razsodilo, da je oprostitev AGL izvoženih agregatov utemeljena z naravo AGL kot „posredne“ dajatve, prvič, kršilo člena 91 ES in 92 ES ter obveznost obrazložitve in, drugič, dovolilo retroaktivno izboljšanje obrazložitve sporne odločbe.

165 Najprej je treba preučiti drugi del tega razloga.

Drugi del četrtega pritožbenega razloga

– Trditve strank

166 BAA trdi, da je Sodišče prve stopnje, s tem ko je v točkah 150 in 151 izpodbijane sodbe sprejelo obrazložitev, ki temelji na naravi AGL kot posredne dajatve in ki sta jo Komisija in Združeno kraljestvo prvič navedla pred Sodiščem prve stopnje, dovolilo retroaktivno

izboljšanje sporne odločbe, česar pa pravo Skupnosti ne dovoljuje (glej v tem smislu sodbo z dne 24. oktobra 1996 v združenih zadevah Nemčija in drugi proti Komisiji, C-329/93, C-62/95 in C-63/95, Recueil, str. I-5151, točki 47 in 48).

¹⁶⁷ Razlaga, ki jo je podala Komisija v uvodni izjavi 33 sporne odločbe, da bi utemeljila oprostitev izvoženih agregatov od te dajatve, ni pomembna glede na argumentacijo, ki temelji na členu 91 ES in ki sta jo zagovarjali Komisija in vlada Združenega kraljestva pred Sodiščem prve stopnje ter jo je to sodišče napačno obravnavalo, kot da je povezana z obrazložitvijo navedene uvodne izjave.

¹⁶⁸ Komisija in vlada Združenega kraljestva v odgovor navajata, da Sodišče prve stopnje, s tem ko se je oprlo na naravo AGL kot posredne dajatve, ni dovolilo „retroaktivnega izboljšanja“ sporne odločbe, ampak zgolj podrobnejšo razlago in razširitev razlogov, navedenih v uvodni izjavi 33 te odločbe.

¹⁶⁹ Sodišče prve stopnje je v točki 150 izpodbijane sodbe sprejelo, da je treba obrazložitev, ki temelji na naravi AGL kot posredne dajatve, upoštevati, ker je povezana z razlogi, ki jih je predstavila Komisija v uvodni izjavi 33 sporne odločbe.

170 Člen 253 ES ne izključuje tega, da bi bili razlogi, navedeni v odločbi Komisije, nato podrobneje obrazloženi.

171 Poleg tega se zdi jasno, da sta v tej zadevi pravni pravili, ki urejata zadevno področje, člen 91 ES ter načelo obdavčitve v namembni državi. Zato je navedena določba očitno del pravnega konteksta sporne odločbe.

– Presoja Sodišča

172 V zvezi z obveznostjo obrazložitve, ki jo ima Komisija, je treba spomniti, da mora biti v skladu z ustaljeno sodno prakso obrazložitev, ki se zahteva v členu 253 ES, prilagojena vrsti obravnavanega akta ter mora jasno in nedvoumno izražati utemeljitev institucije, ki je akt sprejela, tako da se lahko zadevne osebe seznani z utemeljitvijo sprejetega ukrepa in da lahko sodišče Skupnosti izvrši nadzor. Zahtevo po obrazložitvi je treba presojati glede na okoliščine posameznega primera, zlasti glede na vsebino pravnega akta, vrsto navedenih razlogov in interes, ki ga imajo lahko naslovniki ali druge osebe, ki jih ukrep neposredno in posamično zadeva, da prejmejo pojasnila. V obrazložitvi ni treba podrobno navesti vseh dejanskih in pravnih okoliščin, ker je treba vprašanje, ali je obrazložitev posameznega akta v skladu z zahtevami iz člena 253 ES, presojati ne samo glede na njegovo besedilo, ampak tudi glede na njegov kontekst in glede na celoto pravnih pravil, ki urejajo zadevno področje (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Sytraval in Brink's France, točka 63).

173 Zlasti kadar gre za odločbo Komisije, s katero je bilo odločeno, da ne gre za državno pomoč, ki jo očita pritožnica, mora Komisija pritožnici vsekakor zadostno pojasniti razloge za to, da v pritožbi navedeni pravni in dejanski vidiki niso zadostovali za dokaz obstoja državne pomoči (zgoraj navedena sodba Komisija proti Sytraval in Brink's France, točka 64).

174 V tej zadevi je treba ugotoviti, da uvodna izjava 33 sporne odločbe utemeljuje oprostitev izvoženih agregatov, ker je mogoče agregate v Združenem kraljestvu oprostiti, če se uporabljajo v oproščenih postopkih proizvodnje, kot je na primer proizvodnja stekla, plastike, papirja, gnojil in pesticidov.

175 Ker britanski organi ne morejo izvajati nadzora nad uporabo agregatov zunaj svojega ozemlja, je izvozna oprostitev nujna, da se zagotovi pravna varnost izvoznikom agregatov in da se prepreči neenako obravnavanje izvozov agregatov, ki bi sicer lahko izkoristili ugodnost oprostitve v Združenem kraljestvu.

176 Obrazložitev v uvodni izjavi 33 sporne odločbe se sklicuje tako na neenakost obravnavanja, ki bi bilo posledica – če izvoženi agregati ne bi bili oproščeni – dejstva, da bi bili agregati, ki se tržijo v Združenem kraljestvu, oproščeni, če bi se uporabljali za določene namene, medtem ko bi bili agregati, ki bi bili uporabljeni za enake namene v državi uvoza, obdavčeni z AGL, ker ne bilo sredstev nadzora britanskih organov nad uporabo agregatov zunaj ozemlja Združenega kraljestva.

177 Ta obrazložitev se ne sklicuje na naravo AGL kot „posredne dajatve“ v smislu člena 91 ES, da bi utemeljila oprostitve izvoženih agregatov, ki temelji na razliki med, na eni strani, agregati, ki se tržijo v Združenem kraljestvu, in na drugi strani izvoženimi agregati.

178 Zato v nasprotju s tem, kar je razsodilo Sodišče prve stopnje v točki 150 izpodbijane sodbe, obrazložitve, ki temelji na členu 91 ES, ni mogoče obravnavati, kot da se navezuje na razloge, ki so navedeni v sporni odločbi in ki temeljijo na dejstvu, da britanski organi nimajo sredstev, s katerimi bi nadzirali uporabo materialov, kot so agregati, zunaj Združenega kraljestva, ampak v resnici pomeni drugačno obrazložitev, podano po sprejetju te odločbe. Zato je Sodišče prve stopnje kršilo člen 253 ES, s tem ko je upoštevalo to obrazložitev v zvezi z razlogi, navedenimi v sporni odločbi.

179 Zato je treba drugemu delu četrtega pritožbenega razloga ugoditi.

Prvi del četrtega pritožbenega razloga

180 Glede na odgovor, podan v zvezi z drugim delom tega razloga, ni treba preučiti prvega dela tega razloga.

Peti pritožbeni razlog: nesprožitev formalnega postopka preiskave iz člena 88(2) ES

Trditve strank

¹⁸¹ BAA trdi, da je Sodišče prve stopnje, čeprav pravilno navaja upoštevno sodno prakso v točkah od 165 do 167 izpodbijane sodbe, napačno uporabilo pravo, ker je v točkah 171 in 172 iste sodbe razsodilo, da je Komisija pravilno odločila, da ne bo sprožila postopka iz člena 88(2) ES.

¹⁸² Po mnenju pritožnice se ta institucija namreč ni mogla „prepričati“, da AGL ni državna pomoč na podlagi nekaj uvodnih izjav v sporni odločbi, ki so bile temu namenjene. To potrjujeta zlasti okoliščina, da je obrazložitev v izpodbijani sodbi podrobnejša in daljša kot obrazložitev v tej odločbi, ter dejstvo, da obrazložitev izpodbijane sodbe temelji na drugačnih argumentih kot obrazložitev v sporni odločbi.

¹⁸³ Komisija in vlada Združenega kraljestva v odgovor trdita, da zgolj zaradi okoliščine, da je izpodbijana sodba daljša od sporne odločbe, ni mogoče sklepati, da je ta institucija napačno uporabila pravo, s tem ko je sprejela odločbo, v kateri je odločila, da ne bo sprožila formalnega postopka preiskave.

- 184 Vlada Združenega kraljestva dodaja, da je Sodišče prve stopnje pravilno povzelo in uporabilo upoštevno sodno prakso ter ugotovilo, da se edini ustrezni argumenti, ki jih je navedel BAA v utemeljitev tega razloga, v zvezi z domnevnimi nedoslednostmi pri razmejevanju področja uporabe AGL ujemajo z argumenti, ki jih je navedel v okviru razloga kršitve člena 87(1) ES. Ta razlog pa zgolj ponovi argumente, navedene pred Sodiščem prve stopnje.

Presoja Sodišča

- 185 Kot je bilo poudarjeno v točki 113 te sodbe, je postopek iz člena 88(2) ES neizogiben, če ima Komisija resne težave pri presoji, ali je pomoč združljiva s skupnim trgom.
- 186 Komisija se lahko torej omeji na predhodno fazo, določeno v členu 88(3) ES, da sprejme odločbo v korist državnega ukrepa, le, če je prepričana na podlagi prve preučitve, da ta ukrep bodisi ni „pomoč“ v smislu člena 87(1) ES bodisi je združljiv s Pogodbo, če je opredeljen kot „pomoč“.
- 187 Nasprotno pa mora Komisija, če jo je ta prva preučitev privedla do nasprotnega prepričanja oziroma če ji ni pomagala premagati vseh težav, ki so nastale s presojo združljivosti obravnavanega ukrepa, pridobiti vsa potrebna mnenja in v ta namen sprožiti postopek iz člena 88(2) ES.

188 Kot sta pravilno poudarili Komisija in vlada Združenega kraljestva, trditev BAA, v skladu s katero se obrazložitev v izpodbijani sodbi razlikuje od obrazložitve v sporni odločbi ter je podrobnejša in daljša od obrazložitve v sporni odločbi, ne more sama po sebi dokazati, da je Sodišče prve stopnje napačno uporabilo pravo, ker je v točki 172 izpodbijane sodbe ugotovilo, da Komisija ni prekoračila mej svojega pooblastila za odločanje po prostem preudarku, s tem ko je presodila, da nadzor – v smislu člena 87(1) ES – tako razmejitev vsebinskega področja uporabe AGL kot izvozne oprostitve ne povzroča nobenih resnih težav, ki bi zahtevale uvedbo formalnega postopka preiskave iz člena 88(2) ES.

189 Ker BAA ni natančneje navedla konkretnih resnih težav za presojo, s katerimi se je srečala Komisija, je treba peti pritožbeni razlog zavrniti.

Šesti pritožbeni razlog: nezadostna obrazložitev sporne odločbe

Trditve strank

190 V utemeljitev tega razloga BAA trdi, da okoliščina, da je Sodišče prve stopnje razvilo argumentacijo, ki se razlikuje od argumentacije v sporni odločbi, zadostuje, da se ugotovi, da Sodišče prve stopnje v točki 146 izpodbijane sodbe ni moglo skleniti, da je bila ta odločba zadostno obrazložena za namene zahtev iz člena 253 ES.

- ¹⁹¹ Komisija poudarja, prvič, da BAA ne uveljavlja nobenega posebnega argumenta v utemeljitev tega razloga, in trdi, drugič, da je bila sporna odločba zadostno obrazložena. Vlada združenega kraljestva poudarja, da BAA zgolj trdi, da je Sodišče prve stopnje analiziralo argumente strank v postopku bolj poglobljeno od sporne odločbe in da je zato treba ta razlog zavrniti.

Presoja Sodišča

- ¹⁹² Res je, da – kot je bilo opozorjeno v točki 173 te sodbe – kadar gre predvsem za odločbo Komisije, s katero je bilo odločeno, da ne gre za državno pomoč, ki jo pritožnica očita, mora Komisija pritožnici vsekakor zadostno pojasniti razloge za to, da v pritožbi navedeni pravni in dejanski vidiki niso zadostovali za dokaz obstoja državne pomoči.
- ¹⁹³ Vendar pritožnica z argumentacijo, v skladu s katero je Sodišče prve stopnje razvilo obrazložitev, ki je drugačna in podrobnejša od obrazložitve, ki jo je sprejela Komisija, ne more dokazati, da je Sodišče prve stopnje napačno uporabilo pravo, s tem ko je ugotovilo, da je izpodbijana odločba zadostno obrazložena glede na razloge, navedene v njej.
- ¹⁹⁴ V tej okoliščinah je treba šesti pritožbeni razlog ravno tako zavrniti.

- ¹⁹⁵ Iz vseh zgoraj navedenih ugotovitev izhaja, da je treba glede na ugotovljeno napačno uporabo prava izpodbijano sodbo na več mestih razveljaviti.

Vrnitev zadeve v novo odločanje Sodišču prve stopnje

- ¹⁹⁶ V skladu s členom 61, prvi odstavek, Statuta Sodišča lahko to sodišče v primeru razveljavitve odločbe Sodišča prve stopnje samo dokončno odloči o zadevi, če stanje postopka to dovoljuje, ali pa jo v razsojanje vrne Sodišču prve stopnje.

- ¹⁹⁷ V tej zadevi je treba glede na ugotovljeno napačno uporabo prava v točkah od 86 do 92 oziroma od 110 do 115 te sodbe zadevo vrniti Sodišču prve stopnje.

- ¹⁹⁸ Ker se zadevo vrne Sodišču prve stopnje, se odločitev o stroških, ki so nastali v pritožbenem postopku, pridrži.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

- 1. Sodba Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti z dne 13. septembra 2006 v zadevi British Aggregates Association proti Komisiji (T-210/02) se razveljavi.**
- 2. Zadeva se vrne v odločanje Sodišču prve stopnje Evropskih skupnosti.**
- 3. Odločitev o stroških se pridrži.**

Podpisi